

İşçiden gelen taleplere
kulaklar tıkanırken

Hükümetin
akıl hocası TİSK

İşverenlerin her talebi hükümetin yasa tasarısı oluyor

■ TİSK'in ücretlerin sınırlandırılması talebi hükümet tarafından "Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu" ve "Eşel-mobil yasa tasarısı" ile uygulamaya konulmak isteniyor

İŞÇİ SERVİSİ
KISA adı TİSK olan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunun, Demirel hükümetinin kurulması sırasında hükümet yetkililerine sunduğu ve aralarında ücret artışlarının belli bir düzeyde sınırlandırılmasının da bulunduğu çeşitli talepler, hükümet tarafından yasa tasarıları ve genelgeler halinde uygulamaya konuluyor.
TİSK'in Kasım ayı içinde hükümete bildirdiği görüşleri arasında yer alan ve "Toplu iş sözleşmesi sistemini sorunsuz taleplerden ve ölçüştürme anlaşmalarından kurtarmak için genel bir ücret politikasının tespiti, cihetine gidilmelidir" "Çalışma hayatında hükümet işveren-İşçi üçlüsünün işbirliği sağlanmalıdır" şeklindeki görüşler, bugün hükümet tarafından "Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu" ve "Eşel-mobil yasa tasarısı" ile uygulamaya konulmak isteniyor.

Bilindiği gibi hükümet Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu ile toplu sözleşmelerdeki artışları yüzde 50 ile sınırlandırmak istiyor. Eşel-mobil yasa tasarısı ise toplu pazarlık sistemini 5 yıl süreyle askıya almayı ve ücret artışlarının sınırlandırılmasını istiyor.

TİSK ücret artışlarının sınırlandırılmasını istiyor

Türkiye proletaryasının önderi Şefik Hüsnü mezarı başında anıldı

Korhan ATAY
AYDINLIK gazetesinin Kurucusu ve Türkiye Proletaryasının Önderi Şefik Hüsnü'nün 21. yılında Türkiye İşçi Köylü Partisi tarafından mezarının başında düzenlenen bir törenle anıldı.
Törende kısa bir konuşma yapan TİSK Başkanlık Kurulu Üyesi Hüseyin Karanlık "Şefik Hüsnü demek örgüt demek, parti demektir. Onun hayatına damgasını vuran budur" dedi.
(Devamı sayfa 7 şü. 1'de)

İstanbul Alibeyköy'de bir bakkal tarandı: 4 kişi öldü

■ Gaziantep'te bir işçi baştemsilcisi öldürüldü, iki öğrenci ağır yaralandı.
Ağrı'da çıkan silahlı çatışmada bir kişi öldü, iki kişi de ağır yaralandı.
Ankara'da Hasköy katliamı sanığı "TIT" üyesi komandolar yakalandı.

HABER MERKEZİ
İstanbul Alibeyköy'de bir bakkal dükkanı dört saldırgan tarafından silahla tarandı, bakkal ve iki oğlu ile bir bekleçi öldü. Dün akşam saat 19.30 sıralarında Alibeyköy Çırcır Mahallesi'nde Namık Kemal Caddesinde bulunan Şükrü Bölükbaşı'ya ait bakkal dükkanı bir kız dört saldırgan tarafından yayılma ateşine tutuldu. Olayda sağ görüşlü oldukları bildirilen bakkal Şükrü Bölükbaşı
(Devamı sa. 7, şü. 3'te)

Şefik Hüsnü mezarı başında çok sayıda devrimci tarafından anıldı. Törende konuşan TİSK Başkanlık Kurulu üyesi Hüseyin Karanlık "Şefik Hüsnü demek örgüt demek, parti demektir. Onun hayatına damgasını vuran budur" dedi.

TKP'nin iki kadınının taraftarları Almanya'da birbirine girdi

FRANKFURT (ÖZEL)
ALMANYA'da yapılan FİDEF'in 4. Kongresinde TKP'nin Almanya ile İngiltere kanatları çatıştı. Kongrenin birinci günü İngiltere kanadı taraftarları Mannheim İşçi Dayanışma Derneğinden gelecek toplantıya katılmak istemediler. Fakat İ.Bilen taraftarları R. Yürükoğlu taraftarlarını Kongreye sokmadılar. Bunun üzerine çatışma çıktı. Daha sonra Kongreye alınmayan İngiltere kanadı taraftarları Genel Kurulun önünde açlık grevi yaptılar.

MADEN-İŞ VE BANK-SEN YONETİCİLERİ KATILDI
FİDEF'in 4. Kongresine Türkiye'den Maden-İş ve Bank-Sen Sen-
(Devamı sayfa 7 şü. 2'de)

Yakalanan uyuşturucu maddeler arabanın gizli bölümlerine saklanmıştı.

Mafia içindeki çatışma 200 milyonluk uyuşturucu kaçakçılığını ortaya çıkardı

İSTANBUL (ÖZEL)
ERÖİN kaçakçısı Gaziantep'teki işbekenin birbirine düşmesi sonucu büyük bir kaçakçılık ortaya çıkarıldı.
İki işbekenin anlaşamaması sonucu ortada kalan 5 kilo 400 gram bazmorfin ile 530 gram eroini, 06 KZ 915 plakalı
(Devamı sayfa 7 şü. 1'de)

Amerikalı senatörler Demirel ve Ecevit ile görüştü

ANKARA (ÖZEL)
TÜRK-Amerikalı ilişkileri ve uluslararası sorunlar üzerine hükümet yetkilileriyle görüşmelerde bulunmak amacıyla, Ankara'ya gelen Birleşik Amerika'da dört Senatör, Başbakan Süleyman Demirel, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Cumhuriyet Senatosu Başkan Vekili Mehmet Unalı ve Senato Dışişleri Komisyonu Başkan Vekili Sıtkı Yırcal ile görüştüler. Amerikalı Senatörler daha sonra Senato Dışişleri Komisyonu ile bir yemek ziyareti yaptılar.
(Devamı sayfa 7 şü. 1'de)

ESKİ THKO'LULAR ANLATIYOR

● THKO iki yılda iktidara gelecek halk onlara çiçekler atacaktı ● Dağda kurulan ordu ● Banka soygunlarının amacı

BUGÜN 80 SAYFADA

Aydınlık gazetesinin 3. yaşı nedeniyle düzenlenen şenliğe katılan 5 bin kişi Kars ekibi "Şeyh Samil'i oynarken neşe içinde tempo tutuyordu. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Üçüncü yılımıza binlerce İstanbullu emekçi ile girdik

Senlikte minikler de en az büyükler kadar coşku içinde idi.

■ Doğu Perinçek: "Parlamento ve özgürlükleri savunmak bugün önemli bir görevdir"
■ Oral Çalışlar: "Bugün Aydınlık'a yapılacak en büyük destek gazeteyi düzenli almaktır"
G HABER MERKEZİ
AZETEMİZ 3. yılına binlerce İstanbullu emekçi ile coşku içinde girdi. Spor ve Ser-
gi Sarayında düzenlediğimiz "Aydınlık Şenliği" ne 5 bin dolayında İstanbullu katıldı.
(Devamı sa. 7, şü. 5'te)

ÇAĞLAYANGİL CUMHURBAŞKANLIĞINA VEKALET ETMEYE BAŞLADI

ERKMEN'İN ŞANSI CHP DESTEĞİNE BAĞLI

Eski gençlik liderleri tartışıyor
Anarşi 1960'ların gençlik mücadelesine bağlanabilir mi?
Yarın Aydınlık'ta

■ AP Genel İdare Kurulu adayları görüşüyor.
■ Korutürk bugün yemin ederek Tabii Senatör olarak göreve başlıyor.
■ AP'liler, Erkmek'in CHP'den ve diğer gruplardan da oy alarak seçilebileceğini ileri sürüyor.
ANKARA (ÖZEL)
15 günden ağır aksak giden Cumhurbaşkanlığı seçiminin hızlandırılması bekleniyor. Bu konuda çeşitli partilerin önerileri dün biraraya gelen grup başkanvekilleri arasında tartışıldı.
Bu arada son anda aday olarak ortaya çıkan Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmek'in seçilme şansının arttığı bildirildi. MSP ve MHP'nin destekleyebileceğini bildirdikleri adaylar arasında yer alan Hayrettin Erkmek'in aday olarak bugün çıkıp çıkamayacağı AP Genel İdare Kurulu toplantısında görüşülmeye başlandı.
Önceki gün görev süresi sona eren Fahri Korutürk'ün yerine yeni Cumhurbaşkanı seçilene kadar vekalet edecek olan Senato Başkanı İhsan Sabri Çağlayangil de dün saat 10.00'de törenle göreve başladı.
Eski Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk de bugün bildirdikleri adaylar arasında yer alan Hayrettin Erkmek'in aday olarak bugün çıkıp çıkamayacağı AP Genel İdare Kurulu toplantısında görüşülmeye başlandı.
(Devamı sa. 7, şü. 7'de)

Vakıf Güreba Başhekimliğinden yolsuzluk nedeniyle uzaklaştırılmıştı

İşte Mazhar Özman. Yolsuzluk yaptı, Üniversiteden kovuldu. D rken milletvekili olmaya haklı, olmadı. Sonra yolunu bulup Guraba'ya başhekim oldu. Şimdi de dekan yardımcısı oldu.

Mazhar Özman şimdi de hayali fakülteye dekan yardımcısı oldu

ABDULLAH KURTAY
YOLSUZLUK yaptığı gerekçesiyle görevden alınan Vakıf Guraba Hastanesi eski Başhekim Mazhar Özman şimdi de Vakıf Guraba Hastanesinde oluşturulan ve İTİA'ya bağlı hayali
Tıp Fakültesine dekan yardımcısı oldu. Erzurum Üniversitesi'nde iken yolsuzluk yaptığı gerekçesiyle istenilince görevden alındı. Prof. Ergün Saba da bu fakültenin dekanı oldu. Mazhar Özman, kuruluştaki dekan yardımcısı oldu.
(Devamı sayfa 7 şü. 1'de)

MAPUSANE ÇEŞMESİ

Armağan Anar

ÖZÜR

Armağan Anar arkadaşlarımızın rahatsızlığı nedeniyle bugünkü Mapushane Çeşmesi yazımızı yayınlamıyoruz. Bütün okurlarımızdan özür dileriz.

ANADOLU BASINI

SESLENİYOR

KARAMAN'IN SESİ

28.3.1980 KARAMAN

Hükümet pancar paralarını vakit geçirmeden ödemelidir

Gazetemiz başta Garalgazi köyü Muhtar D. Ali ve Kısıçık-Eminler-Demiryurt pancar üreticileriyle yaptığı görüşmelerde tüm çiftçilerin pancar parasını almada güçlük çektiklerini ve ellerinde kredi olmadığı için de ne gübre ne mazot ne de diğer maddeleri alamadıklarını tespit etti. Ayrıca belli olmayan taban fiyatları içinde açığı pancar gibi temel ürün maddelerini de etkilemektedirler.

Aşağı yukarı bütün çiftçiler Demirel hükümetinin bu tutumunu beğenmiyorlar.

Çiftçilerin genel sorunları üzerine D. Ali Güzeloğlu sunulan söylemiştir: 'Bugün hükümetin Başbakanı olan Sayın Demirel televizyonda konuşurken mangalda kül bırakıyor.'

*Sayın Demirel bugün 26 Mart 1980 ve çiftçiler 1979 yılında ektileri pancar parasının tümünü alamamıştı...

- Nerede çiftçilerin alın terinin karşılığı?

- Nerede gübre alacak para?

- Nerede pancar ekcek taban fiyatı?

- Nerede açığı taban fiyatı?

- Nerede çay?

ISIK

24.3.1980 K. MARAŞ

Kahramanmaraşlı üreticiler gübre bulamıyor

Zirai gübre bulmakta güçlük çeken Kahramanmaraşlı çiftçiler, bu yıl gerek pamuk ve gerekse buğday ürünlerindeki verimin düşmesinden endişe duyduklarını ifade ediyorlar.

Tarimsal potansiyel açısından Kahramanmaraş ilinin önemli bir bölge olduğunu da belirten üreticiler, gübre sağlanmakta zorluk çektiklerini, gübre yüzünden ekonomik zararlarının büyüdüğünü belirttiklerini, hükümet yetkililerinin yeteri kadar zirai gübre sağlamıştı'

YALVAĞ

17.3.1980 YALVAR

Atatürk Lisesi 'kurtarılmış bölge' oldu

İçimiz Atatürk Lisesi kerhen destekli Demirel hükümetinin iş başına gelmesinden sonra tamamen faşistlerin kalesi haline gelmiştir. Bazılarının kurtarılmış bölge diye de adlandırdığı Lisemiz Mustafa Dayoğlu'nun Müd. Büro. olarak atanmasıyla başlayan operasyon sonucu yörede MHP sempatisini ve Ülkü Ocaklı olarak bilinen ve hatta Eğitim Enstitülerinden daha birkaç ay önce mezun olan öğretmenlerle doldurulmuştur.

Atatürk Lisesi öğretmenleriyle öğrencileriyle ve yöneticileriyle MHP'nin kurtarılmış bölgesi yapılmış okulda daha önce başarılı hizmetler veren öğretmenler başka il ve ilçelere sürgün edilme, kullarına ise yöneticilerce ders saatleri verilmez.

Atatürk Lisemizdeki bu durum üzerine pek çok öğrenci velisi durumu protesto etmiş ve işgillere sığınarak yazılarla bildirmişlerdir.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Denizli

"BİR KİLO TÜTÜN PARASIYLA YARIM KİLO YAĞ ALMAK İMKANSIZ"

Tekel Bakanı Ahmet Çakmak, Karadeniz Tütün Piyasasını açarken, Ege tütününde olduğu gibi desteklemeli alım yapılacağını, Ege'de olduğu gibi üreticinin hayır duasını alacağını söyledi.

Ancak Sayın Bakan, biz Ege tütün üreticileri, Karabedirler köylüleri olarak malesef size hayır duası edemiyoruz. Ege piyasasından sonra tekelin tutumunu, tütüne verilen fiyat üzerine lanet okuyan birçok üreticiye de rastlamak mümkündür.

Geçen yıl bir kilo çiçek yağını 27 liraya alıyorduk. Bir kilo tütün parasıyla 25-3 kilo çiçek yağı almak mümkün. Ama bu yıl bir kilo tütün parasıyla yarım kilo yağ almak imkansızdır. Bu mudur, üreticinin

yüzünü güldürmek? Tütün üreticisinin hayır duasını almak böyle mi olur, Sayın Bakan Sayın Başbakan?

Ege piyasasının açıldığı günlerde, Tekel Bakanı milletini yüzüne baka baka: 'Üreticiden hiç bir şikayet gelmedi' diyor. Gelin bir de bizim köyümüzü görün. Birçok yerde sonuc değişmez diye üreticiler Tekel'e itiraz etmediği halde, biz Karabedirler 110 kişi birleşip Tekel'e itiraz ettik, çok azuk olan tepitirmişin yeniden yapılımasını istedik.

Sayın Bakan, Sayın Başbakan, bu yıl Ege piyasasındaki tepitirmişin yeniden yapılımasını istedik. Ekonomik yörede refaha çıkar mı? Binalere

liraya satanlar, baş fiyatları satılık diyorlardı. Köydeki 300 koçandan 200 tanesi 80 lirayı geçemedi.

Ekonomi dize çıkartılmak diyerek, bizim emicinin ekonomisi çökertiyor. Ekonomi için tütünün önemli olduğunu, bunun yanında tütünün bir kurulu, bir dilim emekçi muhtaç duruma terk ediyor.

Ekonomi böyle refaha çıkar mı? Binalere

Hüseyin Gölalmiş Kült-Der Başkanı

GÜNÜN KONUĞU

Konuşan: Mehmet Yeşil

KONU: TÜRKİYE'DE KÜTÜPHANECİLİK

"Halk kütüphanelerinin açılmasında, bilimsel, toplumsal, eğitimsel nedenlere dayalı sağlıklı bir politika bulunmamaktadır. Bu konuda halkımızın beklentisi nedir, kütüphaneden ne istemektedir araştırılmamaktadır. Oysa, öncelikle bunu belirlemek ve ortaya çıkacak verilere dayalı bir politika izlemek, bir plan yapmak söz konusu olmalıdır"

"Kitap seçiminde ve dağıtımında özellikle kütüphanecilik mesleğinin gereği olan öğeler gözönüne alınmalıdır. Kütüphanenin kitap sayısı, gereksinime duyulan konular ve kitaplar, kitapların kullanılma sayısı, yörenin okullaşma durumu, eğitim durumu, nüfus artışı gibi yörenin toplumsal ve eğitimsel özelliklerini değerlendirmek gerekir"

"PROGRAMSIZ KÜTÜPHANECİLİĞİMİZ"

"Bugün sayıları 623 olan halk kütüphanelerinin ve onlara bağlı çocuk kütüphanelerinin ülkeye dağılımına bir bakıldığında çok büyük dengesizlikler görülmektedir"

-Sayın Hüseyin Gölalmiş, biliyorsunuz, bu hafta Kültüphanecilik Haftası. Türkiye'de çok sayıda halk kütüphanesi var. Ancak, bunlar, halkın ihtiyaçlarına cevap vermiyor. Sizce, halk kütüphanelerinin açılmasında, gelişmesinde uygulanacak plan nedir?

Halk kütüphanelerinin açılmasında, gelişmesinde ve yaygınlaştırılmasında bir plan, bir program izlenmesi sözlenemez. Belli bir politika vardır ama bir program yoktur. Var olan politika da daha çok rastlantılarla ve ondan da çok siyasal değerlendirmelere çekilmektedir.

Bugün sayıları 623 olan halk kütüphanelerinin ve onlara bağlı çocuk kütüphanelerinin ülkeye dağılımına bir bakıldığında çok büyük dengesizlikler görülmektedir. Kültüphanelerin belirli bölgelerde ve o bölge içinde de belirli kentlerde toplandıkları, hemen göze batmaktadır. Örneğin, Erzurum ilinin kütüphanesi olmayan ilçesi bulunmazken, halkın çoğunluğunu içselerinin bulunduğu Zonguldak'ta merkez ilçe dışında hiçbir ilçede kütüphane bulunmamaktadır. Zonguldak iline, Ağrı, Afyon, Sinop, Hakkâri, Sirt, gibi illeri de eklemek gerekir. Erzurum'da bulunan kütüphanelerin büyük çoğunluğu 1975-1977 yıllarında açılmıştır. Bu yıl, Erzurum'da AP Milletvekili Rifki Danışman'ın Kültür Bakanlığı yaptığı dönem rastlar. Demek ki kütüphane açılmasında temel düşüncelerden biri siyasaldır.

Verilecek bir başka örnek de kütüphane açılmasındaki bir başka düşüncedir. Her ne düşüncelerle olursa olsun içlerinden atlanıp, köy ve kasabalarda kütüphane açılmasını haklı görebilecek bir neden bulmak güçtür, olanaksızdır. Görülüyor ki, halk kütüphanelerinin açılmasında, bilimsel, toplumsal, eğitimsel nedenlere dayalı sağlıklı bir politika bulunmamaktadır. Bu

konuda halkımızın beklentisi nedir, kütüphaneden ne istemektedir araştırılmamaktadır. Oysa, öncelikle bunu belirlemek ve ortaya çıkacak verilere dayalı bir politika izlemek, bir plan yapmak söz konusu olmalıdır.

Halk kütüphanelerinden yararlanmanın büyük çoğunluğu ortaokul ve lise öğrencileri olmaktadır. Bunlar da ya ev ödevlerini yaparken kullanacakları deneme kaynaklarına, ya evde okumak için roman türünden kitaplara, ya da evlerinde bulamadıkları işi, işik, sessizlik gibi olanaqlara olan gereksinimlerinden bu kütüphanelere gelmektedirler. Öyleyse halkın beklentisi şudur: Anksiyopedik, sözlük gibi temel başvuru kaynakları, roman, öykü gibi dinlendirici yapıtlar, çalısaca masık, oturacak sandalye, işık, sıcaklık ve sessizlik.

Bu gerçekten hareket ederek kütüphane açılacağı zaman yörenin eğitimi, okullu, toplumsal koşullarının değerlendirilmesi ve tasarlanması gerekmektedir. Ve kesinlikle bir program çerçevesinde yeni kütüphaneye açılmasına geri birakılması öncelikli tanımlanmalıdır.

-Kütüphane derneğinin durumu nedir? Genel olarak gerici olmasının nedeni nedir?

-Kütüphanelerin açılmasında etken olan siyasi değerlendirmeler ne yapıyor ki derne kuruluşu, Yasar Kemal, Orhan Kemal, Fakir Baykurt, Aziz Nesin, Çetin Altan, Mahmut Makal, Nazım Hikmet, Bekir Yıldız gibi daha pek çok yazarın kitapları bu damgayı yemisi ve kara listeye alınmışlardır. Bunlara da nereden kimin kaleminde çıktığı belli olmayan gerekçeler yakıştırılmaktadır.

Bunlara ek olarak kitap alma yapılabir, bilimsel ve toplumsal değerler, okuyucunun eğitim durumu ve hatta yaş bile gözönüne alınmasıdır. Sadece kütüphaneleri kitapla doldurma eğilimi görülmektedir. Örneğin, çocuk kütüphanelerinin ve çocuk bölümlerinin alınacak kitapların seçiminde bu özelliklere önem gösterilmemiştir. Birçok çocuk kütüphanesinde şu ya da benzeri kitaplar görmek mümkündür:

"Orman Kıymetleri Hesabı ve Ormanlık Statüsü", "Gelir Vergisi Problemleri", "Risale", "Saadetnaması", "Sinai Muhasebe", "Şeyhname", "Ta'ozim", "Teskiri Devletşah", "Mukaddime", "Naili Kadim Divanı", "Nusretname", "Pendname", "Praktische Anleitung Für Der Deutscheschulen der Türkei", "Lamyet al-Acem", "Mahzen-i Esrar", "Manlık al-Tayr", "Metafizik düşünceler", "İstanbul Kütüphanelerinde Farça Manzum Eserler", "Kabusname", "Kanunların Ruhü Üzerine", "Kambıyo Mevzuatımıza Göre Diş Seyahatleri, Deriş Tahsis Usulleri", "Birinci Türkçe Karan Avcılığı İstisarı Toplantısı 1966", "1964 Devlet Bütçesi", "Vahdet-i Şuhud, Vahdet-i Vicud Meseselesi", "Yeni Hiyen", "İslam Hukuku", "İslam Fihki ve Roma Hukuku", "El-Hikem-ül Aiyye", "Gülistan", "Gülsin-i Razi", "Hafız Divanı", "Felsefe Sözlüğü", "Peşi Me'Fir", "İktisadi Gelişmenin Merhaleleri", "İlahiname" vb.

Tüm bunlar göstermektedir ki, kitap seçimiinde siyasal bir yollanması, ancak bunun yanında gerekli olan noktalara da önem gösterilmemiştir.

Bugün kütüphanelerini iki yolla kitap alınmaktadır. Yel alım denilen ilk yolla, kütüphaneler almak istedikleri kitapları listesini Kültür Bakanlık Müdürlüğüne yollarlar ve anılan yerin görüşüne sunarlar. Genel Müdürlüğün onayladığı kitaplar dermeye alınır. İkinci yol ise merkezden alımdır. Kişiler ve kurumlar yayınlarını satın almaları için Kültüphaneciler Genel Müdürlüğüne başvururlar ve bunları Kitap ve Süreli Yayınlar Seçme Kurulunda değerlendirirler. Değerlendirme kitabın alınması ile ilgilidir. Kütüphanelere dağıtımını ise Kültüphaneciler Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Kuskusuz, seçim ve dağıtım işleri yukarıda belirtilen gibi siyasal değerlendirmeler sonucu yapılır. Bunun böyle olduğunu kütüphanelerdeki kitaplar ve yukarıda verilen örnekler açıkça ortaya koymaktadır.

-Çözüm nedir?

-Kitap seçiminde ve dağıtımında özellikle kütüphanecilik mesleğinin gereği olan öğeler gözönüne alınmalıdır. Kültüphanenin kitap sayısı, gereksinime duyulan konular ve kitaplar, kitapların kullanılma sayısı, yörenin okullaşma durumu, eğitim durumu, nüfus artışı gibi yörenin toplumsal ve eğitimsel özelliklerini değerlendirmek gerekir. Kitap seçiminde siyasal bakıardan artımlardır. Konunun uzmanı kişilerden oluşacak bir kurulda yapılmalıdır. Kütüphane müdürlerine kitap alımında etkinlik sağlanmalıdır. Ayrıca, alınabilecek nitelikte görünün, diğer bir deyişle kütüphanelerde bulunmasında yararlı görülen kitapları, belirlenen sürelerle yarınlanacak bütenlerde kütüphanelere duyurulması ve kütüphaneciler kitap seçimine böyle yardımcı olmalıdır. Ayrıca kitap alımında okuyucuların kesinlikle değerlendirilmesi gerekir.

-Kütüphanecilik yetiştirme okul sayısı ne kadar, yeterli mi?

-Bugün salt halk kütüphanelerinin değil, ülkedeki tüm kütüphanelerinde belirli bir politika izlenmesi, bir plan yapma söz konusu olmalıdır.

çalışan kütüphanecilerin gereksinimi A.Ü.D.T.C.F., İ.U. Edebiyat Fakültesi ve Hacettepe Üniversitesi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesindeki üç kütüphanecilik bölümlerine karşılık bu günün yeterli olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü bu okulların bitirenlere sayıları çok azdır. Bir de bunların tümü kütüphanecilik yapmamaktadır. Parasal olanakları daha iyi işlerde çalışmaktadır. Kesin olmayan sayısal bilgilerle örneklemek gerekirse şöyle bir tablo çıkarılabilir: Karşıya bu yukarıda anılan üç okulu bitirmiş kütüphanecilerin sayısı 1000'e yaklaşmaktadır. Bunların 300'den fazlası kütüphanecilik yapmamaktadır. 350-400 tanesi ise Ankara İstanbul, İzmir gibi kentlerde ve parasal olanakları daha elverişli kurullarda kurumlarında çalışmaktadır. Bu durumda (aşağıda anılan nedenler değişmişse) halk kütüphanelerinde çalışan kütüphanecilerin sayısı 83'tür. Görülüyor ki mesleklerinde çalışan kütüphanecilerin sayısı çok azdır. Bu yine görülen ki bu ortama ülkenin gitkilecek azalması gereken kütüphaneciler gereksinimi üç okula karşın diğer artmaktadır, artacaktır.

Bunların üstüne Kasım 1979'dan bu yana bugüne değin görülen birim alan kıymet ve sürgün işlemlerini eklenince, kütüphanecilerin kütüphanelerden özellikle de halk kütüphanelerinde emek paralarını kazanmaları ve halka hizmet göstermeleri olanakları kalmamaktadır. Kasım 1979'dan bu yana kütüphaneciler Genel Müdürlüğünde çalışan 11 kütüphaneciden 6'sı çeşitli yerlere sürülmüşlerdir. Bunlar sadece merkezde gerçekleştirilen işlemlerdir. Tasrada da 6 kütüphaneciler görevlerinden alınarak Doğu illerine gönderilmişlerdir. Kimi arkadaşlarımızda ortanın elverdiği nediyenle halk kütüphanelerinden ayrılarak başka kuruluşların kütüphanelerinde görev almışlardır. Bu sürece halk kütüphanecilerinin yetiştirilmesi insan gücü açığı gitkile büyüyecektir.

Yıllar boyu da "kütüphanecilik" kütüphanecilik mesleğinin içeriğinin sınırlarını belirlemeye çalışarak kütüphanecilere görev vermekten kaçınılmazdır. Bu da kişisel ve değişik bir kıymettir.

Bunun çözümü çok basittir. Kütüphaneciler kütüphanecilik mesleği karşısında duyulan aşağılık duygusundan kurtulmak ya da bunları beceremeyenlerden kurtulmak için çözümler bulmalıdır. Kütüphanecilik mesleğini ve kütüphaneciliği tanımak ve kabul etmek, onları değerlendirmek gerekir. Bu zorunludur ve kaçınılmazdır.

Bütün bu etkenler halk kütüphanelerinde çalışan kütüphanecileri yıldırılmaktadır. Bu nedenle bu kıymetli son verilmemesi kesinlikle gereklidir. Bunun dışında kütüphaneciler halk kütüphanelerine çekmek için özendirci önlemler alınmalıdır. Bu önlemlerin başında da kuskusuz parasal olanaklar gelmektedir. Üniversitelerin hatta fakültelerin bile kütüphanecilere uzmanlık kadrosu vermesi başlanmalıdır. Halk kütüphanelerinin oluşumunda ve gelişmesinde yörenin ve güçsüzleştirilmeleri. Bu nedenle düşünün önde gelen üyelerini ivedi alınması zorunludur. Çünkü halk kütüphanelerinin halkın eğitiminde, bilinçlenmesinde önemli bir yeri vardır eğer işlevini tam anlamıyla yaparsa. Bunu yapabilmek için de kesinlikle kütüphanecilerden yararlanmalıdır.

Bugün halk kütüphanelerinde çalışan görevliler için her yıl ay sınırsız kurslar düzenlenmektedir. Bu 1 ay gibi kısa süre içinde çalışanlara bütün teknik ve yörenin bilgilendirilmesini sağlar. Ancak genellikle her yıl aynı kişiler katıldıkları bu kurslar ve seminerlerde çalışanların tümünü aynı eğitimden geçirek belirli bir bilgilere donatmak zordur. Bu koşullarda yapılacak önemli iş, yine kütüphanecilere görev vermek ve kütüphanecilik mesleğini yaygınlaştırmaktır. Böylelikle belli bir ölçüde kütüphanecilerin görev verilmemesi için önlemler alınmalıdır.

-Kütüphanecilik mesleğinin içeriğini belirlemek için ne yapılıyor?

-Kütüphanecilik mesleğinin içeriğini belirlemek için önce kütüphanecilerin ve onların çalıştığı kütüphanelerin durumunu belirlemek gerekir. Bunun için önce kütüphanecilerin ve onların çalıştığı kütüphanelerin durumunu belirlemek gerekir. Bunun için önce kütüphanecilerin ve onların çalıştığı kütüphanelerin durumunu belirlemek gerekir.

-Kütüphanecilerin çalıştığı kütüphanelerin durumunu belirlemek için ne yapılıyor?

-Kütüphanecilik mesleğinin içeriğini belirlemek için önce kütüphanecilerin ve onların çalıştığı kütüphanelerin durumunu belirlemek gerekir. Bunun için önce kütüphanecilerin ve onların çalıştığı kütüphanelerin durumunu belirlemek gerekir.

Bunun çözümü çok basittir. Kütüphaneciler kütüphanecilik mesleği karşısında duyulan aşağılık duygusundan kurtulmak ya da bunları beceremeyenlerden kurtulmak için çözümler bulmalıdır. Kütüphanecilik mesleğini ve kütüphaneciliği tanımak ve kabul etmek, onları değerlendirmek gerekir. Bu zorunludur ve kaçınılmazdır.

Demokrat gözleriyle lütfü oflaz

Geliyor yolda!

Demirel'in gözü aydın! Sonunda istediği oldu...

Sevgili Carli'si (İhsan Sabri Çağlayangil) dünden itibaren vekaleten-Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturdu.

Artık o koltukta 3 gün mü, 3 hafta mı, yoksa 3 ay mı oturur, orası bilinmez.

Bilinmez çünkü, Parlamento o koltuğuna hakiki sahibini ne zaman seçer, pek tahmin edilemez.

Eh bu durumda sadece Demirel şikayet etmez... Çünkü, "Yeni Cumhurbaşkanlığı seçimi seçilmez hükümet meselesi gündeme gelecek" diyen Erbakan, yeni Cumhurbaşkanı seçilemedikçe hükümet mesulüsünü gündeme getiremez.

Ne varki bu durum "görevimiz darbe" diyen eli-çabuk bazı kişilerin(!) iştahını kabartabilir ve onlar bu meseleyi gündeme getirebilir...

İşbaşında hükümet alaşağı edilip, Parlamento'nun da, partilerin de kaptısına kilit verulabilir...

"Sallandırırım bin adam... Yapalım Demireliyi yeni bir katliam... Otalko dersu sit lıman..." zihniyetiyile hareket edenler, pekala ortaya çıkıp duruma müdahale edebilir...

Onun için, ülkenin başına bunlar gelmeden, Parlamento kendine gelmelidir. Yaklaşan ayak seslerini kulak verip, vakit geçirmeden kendisine bir çekidüzen vermelidir.

Yarı çok geç olabilir, dikkat (!) Şimdilik bu konuyu burada kesiyoruz.

Bir başka konuya geçiyoruz. Ve 6 Mart 1980 tarihli yazımın ilk iki paragrafını dikkatlerinize yeniden sonuyorum:

"Yeni bir zam paketi hazırlanıyor dikkat (!) Önemizdeki günler de demire-çimentoya yeniden zam yapılması tasarlanıyor..."

Tam 1 ay, 1 gün önce bu sütunda yayınlanan yazımyz aynen böyle başlayıp ve demire-çimentoya yeniden zam yapılacağını duyuruyorum. Aynı gün-bizim bu yazımyza dayanarak-gazeteciler, Başbakan Demirel'e Başbakanlığın merdivenlerinde "Demire-çimentoya yeniden zam yapılacak mı?" diye soruyor.

Bu soruya Demirel, "Hayır kesinlikle yapılmayacak" cevabını veriyor. Derken aradan 1 ay geçiyor ve 6 Nisan 1980 tarihli gazeteler, demire çimentoya da yeniden zam yapılacağını zamların da yakında açıklanacağını yazıyor.

Böylece bizim tam 1 ay önce verdiğimiz haber doğrulanıyor. Hadi şimdi Demirel çıksın da "Demire de, çimentoya da zam yapılmayacak" desin... Diyemez.. Nasıl desin? Önemizdeki günler de demire çimentoya da zam gelecek ve zamların ardı-arkası kesilmeyecek...

Tüm bunlara laveten, belki de paramızın değeri yüzde 20 oranında yeniden düşürülecek... Çünkü Uluslararası Para Fonu (IMF) böyle emreder!(!) IMF geliyor, yolda... Pek yakında Ankara'da !

BULMACA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

SOLDAN SAĞA: 1) Kaz makinesi. 2) Doğu Bloku ülkelerinin iktisadi örgütü - Ünlü bir caz şarkıcısının soyadı. 3) TERSİ seilin braktığı cum - Sağın karşıtı. 4) Kargaşalık - Bir göz rengi. 5) Şeker hastalarının ilacı - TERSİ kuzu sesi. 6) TERSİ Yunistan'ın yüksek trajik gazetelerinden biri - Parazit, başkasmın sırtından geçinen. 7) TERSİ çevrenin kısa yazılışı - Beyaz - Kadimimiz belirlediğinde inanılan bir kavram. 8) Bir atcisi - Sinekli Bakkal romanın baş kahramanlarından. YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Büyük devlet adamlarına hitap şekli 2) Bir kömür cinsi - Bir su arıtıcılırların markası. 3) Resmî davetlerde veya geceleri yarımların erkek cekeci. 4) En büyük barajımız - Bir şehir. 5) TER-Sİ okunuşu. 5) Beyaz - Japonya'da bir çeşit. 6) TERSİ Rusya'nın soldarın politikasınmın teorisinin denler. 7) Bırdenbir - Soz. 8) Sıvılar anlamında bir sözcük. 9) Bir emir - TERSİ saha. 10) TERSİ bir emek sonucu meydana getirilen ürün - TERSİ futbol takımında geri dötünün bir elçmanı. 11) Havadan gelen topa sıçrayarak aygımın üstü ile vurma - Bir bağlaç. 12) İslamîyetle ilgili.

ISRAİL'DE BİR ÇİFTLİĞİ BASAN BEŞ FİLISTİNLİ ÖLDÜRÜLDÜ

• Çıkan çatışmada üç rehine daha öldü

TEL AVİV
Filistinli 5 teröristin önceki gece sabaha karşı İsrail'in yukarı Galile bölgesindeki Migav An köyünde bir çiftliğe sızarak 7 kişiyi rehine aldı. Tutuklu 50 arkadaşının serbest bırakılmasını isteyen teröristler, İsrailli askerlerle giriştiği çatışma sonucu öldüler. Çatışmada biri çocuk üç rehinenin daha öldüğü bildirildi. Olayda 11 İsrailli askerin de yaralandığı gelen haberler arasında.

Paskalya Bayramı nedeniyle İsrail birliklerinin Lübnan sınırında aldığı çok sıkı güvenlik tedbirlerine rağmen, Lübnan sınırındaki Migav An köyüne sızan teröristlerin çiftliği basmalarından kısa bir süre sonra İsrail birliklerinin çiftliğin etrafını sardığı belirtildi.

Bu arada teröristlerin Filistin Kurtuluş Cephesine bağlı oldukları ileri sürüldü.

AFGANİSTAN'DA BİR SOVYET GENERALİ ÖLDÜRÜLDÜ

Begram Hava Üssünün Müslüman gerillaların eline geçtiği bildiriliyor

• İşgalci Rus birlikleri içinde Suriyeli askerler var

YENİ DELHİ
Afganistan'ın başkenti Kabil'in 70 kilometre kuzeyinde bulunan ve Sovyet denetimindeki Begram askeri hava üssünün önceki gece Afgan direniş kuvvetlerinin eline geçtiği bildirildi. Kendilerine "Müslüman Savatçılar" adı verilen örgütün, Begram hava üssünü ele geçirmek için gerçekleştirildiği hareket sırasında Babrak Karmel'e bağlı birliklerden 75 asker, bir de Sovyet generalinin öldüğü belirtildi.

Pakistan Radyosunun verdiği haberde, Begram hava üssünün halen direnişçilerin denetiminde bulunup bulunmadığı belirtilmedi.
Hatırlanacağı üzere, Afganistan'da Taraki döneminde de Begram hava üssünde büyük bir ayaklanma olmuş, 5 Ağustos tarihindeki bu hareket Rus jetleri tarafından kanlı bir şekilde bastırılmıştı.

Pakistan Radyosunun verdiği çatışma haberlerine göre, Kabil'in 125 kilometre güneybatısındaki Gazne kentinde de direniş kuvvetleri Babrak Karmel'in 15 subayını savas dışı bıraktılar.

TASS, GAZTECİLERE DE CIA AJANI DIYOR
Sovyetler Birliği'nin Afganistan'da zehirli gazlar ve kimyasal silahlar kullanmadığını iddia eden resmi TASS ajansı, Amerikan CBS televizyonu muhabirlerinden Dan Rather'ın "CIA ajanına benzediğini" ileri sürdü. Rather, ABD kaynaklarının verdiği haberi olay yerinde incelemek üzere Afganistan konusunda bir saatlik bir program yapmak için Kabil'e gitmişti.

Sovyet ticaret heyeti, Mozambik'ten eli boş dönüyor

• Görevden alınan Planlama Bakanının Sovyet yanlısı olduğu bildiriliyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Batılı ajanslar, bir haftadır Mozambik başkenti Maputo'da bulunan Sovyet ekonomik heyetinin temalarını tamamladığını ancak Kremlin ile Samoa Machel yönetimi arasında yeni görüş ayrılıklarının ortaya çıktığını belirtiyor.
Sovyet heyeti, Mozambik yöneticileri ile yaptıkları görüşmelerde iki ülke arasında iktisadi ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi sorunlarını ele aldı. Ancak AFP'nin degerlendirmesine göre, Moskova'nın önerileri Mozambik hükümeti tarafından "cazip karşılanmadı."
Sovyet heyeti Maputo'da, Mozambik yönetimi ile temalarını sürdürürken, Avrupa Ekonomik Topluluğu Komisyon yöneticilerinden Claude Cheysson başkanlığında bir heyet Samoa Machel ile görüşmeler yaptı.

Mozambik Devlet Başkanı Samoa Machel, genelinde yayınladığı bir kararnamede "Yabancı işadamlarını ülke kalkınmasına hizmet etmeye" çağırması ile Batılı gözlemcilerin dikkatini çekmişti. Bu kararnamenin yayınlanmasından bir gün sonra ise, Maputo rejiminin güçlü adamı olarak bilinen Planlama Bakanı Marcelino Dos Santos görevinden alındı. Dos Santos'un "Devlet yönetiminde beceriksizlik ve bürokrasiye karşı açılan kampanya" çerçevesi içinde görevden alındığı ileri sürüldü. AFP ise, Dos Santos'un Sovyetler Birliği ile Mozambik arasında sıkı ilişkiler kurulmasını savunan bir politikacı olduğunu belirtiyor.
Hatırlanacağı üzere FRELMO (Mozambik Kurtuluş Cephesi) önderliğinde 1975 yılında Portekiz sömürgeçliğine son veren Mozambik yönetimi, daha sonra Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkeleri ile yoğun ilişkiler içindeydi. ABD'den Afganistan işgalinin kınanmasına karşı oy kullanmıştı.
Gözlemci, Zimbabve'de Robert Mugabe'nin iktidarda gelmesi ve Güney Afrika'da istikrarlılığın yeniden ortaya çıkması üzerine Mozambik yönetiminin Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerini azaltıp, daha çok Batı Avrupa ile yakınlaşma aradığını belirtiyorlar.

ABD'de önseçim yarışı

Şu anda Carter ve Reagan'ın adaylığı kesinleşmiş gibi gözüküyor

Cumhuriyetçi Parti'de 1994 delege Demokrat Parti'de 3331, seçilecek

Başkan adaylarını seçecek delegeler belirleniyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Bir süredir ABD siyasi hayatı bir seçim ortamına girmiş durumda. Amerikan siyaset adamları harıl harıl önümüzdeki kasm ayında yapılacak Temsilciler Meclisi, Senato ve her şeyden önemlisi Başkanlık seçimlerine hazırlanıyor.

ABD'de seçim kampanyası oldukça uzun bir süre içeriyor. İlk önce önseçimler yapılıyor. Bu önseçimlerde, iki büyük partinin, Demokrat ve Cumhuriyetçi Partilerin Ulusal Kurultaylarına gidecek delegeleri tespit ediyor. Yaz ortasında yapılacak Ulusal Kurultaylar ise her iki partinin Başkan ve Başkan Yardımcısı adaylarını seçecek. Daha sonra, eylül başında iki Başkan adayının arasında büyük bir seçim yarışı başlayacak. Seçimler ise 4 Kasım'da. Fakat seçmenler Temsilciler Meclisinin tümünü ve Senatodun üçte birini de seçtikleri sözkonusu günde, Başkanı doğrudan seçmiyor. Her eyalette partilerin tespit ettiği seçicileri (elector) seçiyor. Bu seçiciler de, aralık başında bir araya gelip her eyalette hangi parti daha fazla oy alırsa, onun adayına oy verecek Başkan seçiyor. Başkan da hükümetini Senatoya onaylattıktan sonra ocağın ortasında görev başlıyor.

Görülüyor gibi ABD seçim sistemi oldukça karışık bir süreç içeriyor. Ne var ki, bu yazımızda sistemin tümü üzerinde değil, bugünlerde haberlerde çokça geçtiğinden yalnızca önseçim sistemi üzerinde duracağız.

DELEGELERİ KAZANMA YARIŞI

Yukarıda da belirttiğimiz gibi önseçimlerin hedefi partilerin Ulusal Kurultaylarında Başkan ve Başkan Yardımcısını seçecek delegeleri tespit etmektir.

ABD'de bir Başkan adayının şansını gösteren ilk belirti çeşitli kamuoyu yoklamalarıdır. Daha sonra, her eyalette delege seçme toplantıları gelir.

Delege seçme yöntemleri her eyalette değişik. Bir kısmı, eyaletin

Demokrat Partide Carter'la yarışan Kennedy'nin seçime şansı yok.

çeşitli bölgelerde tespit edilen delegelerin oluşturduğu eyalet çapındaki parti toplantılarında seçiliyor. Eğer bir aday bu bölgelerde kendisine bağlı delegeleri seçecek yeterli kadar taraftar getirebilirse, eyalet kurultaylarını, dolayısıyla Ulusal Kurultayda o eyaletin delegelerinin oyununu alabilir. Bir adayın seçime şansını bu yönetime dayamasının, yerel düzeyde iyi bir örgütlenmeyi gerektirdiği belirtiliyor. Gözlemciler, 1972'de George McGovern'nin daha çok bu yolla Demokrat Parti Kurultayında Başkan aday seçilebildiğini söylüyorlar.

BAĞLAYICI ÖNSEÇİMLER

Bir Başkan adayının Ulusal Kurultayda delege kazanmasının bir diğer yolu da önseçimdir. İlk olarak 1905'te Wisconsin Eyaletinde başlatılan önseçimler bu yıl Başkanlık ve Porto Rico dahil 37 eyalette yapılıyor. Amerikalılara özgü bir olan bu önseçimlerin yapıldığı bir kısım eyaletten eyalete değişiyor.

Bu önseçimlerin esas amacı Kurultay delegelerini seçmek. Ancak

Rehineler sorunu çıkmaza giriyor

Homeyni, rehinelere öğrencilerde kalmamasından yana

• Rehinelere Devrim Konseyine devredilmezse, ABD'nin İran'a yaptırım uygulaması söz konusu
• Irak-İran ilişkileri gerçinleşti; Irak ordusu alarmda

TAHRAN WASHINGTON (AJANSLAR)

İranlı lider Ayetullah Homeyni'nin Kum kentindeki bürosundan yapılan açıklamada, "Tahranda'ki Amerikan rehinelere, İran Parlamentosu toplantıcaaya değil, İran halkının temsilcileri sayılan öğrencilerin ellerinde kalacağı" duyuruldu.

İran Devlet Başkanı Abdülhasan Beni Sadr, beraberinde Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, Petrol Bakanı Ali Ekber Moinefar ve Ayetullah Madavi Kani olduğu halde Homeyni tarafından kabul edildi.

Homeyni ile yaptığı görüşmeden sonra, Devlet Başkanı Beni Sadr herhangi bir açıklamada bulunmadı. Ancak görüşme sırasında Amerikalı rehinelere sorunu üzerinde durulduğu sanılıyor.

Dışişleri Bakanı Kutbzade ise, İran Devrim Konseyi'nin yeniden toplandığını açıkladı.

ABD'NİN TUTUMU

Öte yandan ABD'li rehinelere Devrim Konseyi'ne devredilmesi için sürdürülen çalışmaların başarısızlığa uğraması halinde ABD Başkanı Carter'in İran'a karşı sert yaptırımlar uygulanmasına karar verebileceğini bildirdi.

Carter'in Paskalya tatilini geçirdiği Camp David'ten döner dönmeye Dışişleri Bakanı Vance, Güvenlik İşleri danışmanı Brzezinski, Savunma Bakanı Brown ve CIA Başkanı Turner'den oluşan Ulusal Güvenlik Konseyi toplantısı çağracağı ve bu toplantıdan sonra alınacak yaptırımlar konusunda bir açıklama yapacağı belirtildi.

Yüksek düzeydeki bazı yetkililer, alınacak önlemlerin, İran'la diplomatik ilişkilerin kesilmesine ve besin maddeleri ve ilaç dışındaki tüm ihracatı engellemesi olabileceğini ileri sürdüler.

"REHİNELERİN DURUMU ÇOK İYİ"
Bu arada Tahranda bulunan bir grup yabancı din adamının önceki gün rehinelere ziyaret ettikleri bildirildi. Ziyaretten

sonra bir basın toplantısı düzenleyen 3 Amerikalı Rahip ile Rum Katolik Kilisesinin başı Başpiskopos Hilyarino Cappucco rehinelere beden ve ruhun "mükemmel durumda" olduklarını, sinema ve televizyon seyretmelerine, spor yapmalarına ve müzik dinlemelerine izin verildiğini ve İranlı öğrencilerden iyi muamele gördüklerini anlattılar.

İRAN-IRAK İLİŞKİLERİ
İran ile Irak arasındaki ilişkilere gerginleşme nedeniyle İran Silahlı Kuvvetlerinin alarma geçirildiği bildirildi.

İran ordusu sözcüsü yaptığı açıklamada, Ulusal Güvenlik Konseyinin toplanacağını bildirdi, ancak hangi konuların görüşüleceğini belirtmedi. Konseyin, onbinlerce İranlın Irak'tan sınır dışı edilmesini önlemek için ne yapacağını ileri sürdü.

Dışişleri Bakanı Kutbzade, televizyonda yaptığı konuşmada, "Dünyadaki İslam topraklarını bir anımda kiminse vermeye razı olmadıklarını" söyledi.

İrak hükümeti BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim'e gönderdiği meşajda, "İran hükümetinin Körfezde daha önce Arapları ait olan Büyük Tumb, Küçük Tumb ve Abu Musad adalarında işgal kuvvetlerini derhal geri çekmesini" istemiş.

Kutbzade konuşmasında ayrıca "binlerce Müslüman Irak'tan sınır dışı edildiğini" hatırlatırken, Baas rejiminin devrilmeye hazır olduğunu da belirtti.

Bu arada Kutbzade'nin Suriye, Lübnan, Sudan, Kuveyt ve Cezayir'i kapsayan gezisine yakında çıkacağı belirtildi.

Washington'daki diplomatik temaslar başladı

Carter, Sedat'la görüşüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat Washington'a gitti. Sedat 26 Mayıs'ta sona ermesi gereken özerklik görüşmelerini çıkarmadan kurtarmak için ABD Başkanı Carter'la görüşmelerde bulunacak. İsrail Başbakanı Begin'in de bir hafta sonra Washington'a gitmesi bekleniyor.

Sedat'ın üç gün sürecek olan ziyareti sırasında ABD Başkanı Carter'la bir dizi görüşme yapacağı, ayrıca Dışişleri Bakanı Vance, Savunma Bakanı Brown, eski Dışişleri Bakanı Kissinger ve Kongre üyelerine görüşmelerde bulunacağı açıklandı.

Mısır'da çıkan "El Ahar" gazetesi, Sedat'ın ABD gezisinde özellikle Filistin meselesini çözme amaçladığını yazdı.

Gözlemciler, Arap dünyasının ve Avrupa Ekonomik Topluluğunun Carter'dan Begin'e baskı yapmasını istediklerini, bu yüzden Carter'ın yeni bir zirve düşüncesini hazırlarına başladığını belirtiyorlar.

Öte yandan, Carter'ın Sedat ve Begin'e yapacağı görüşmelerde Gazze ve Batı Şeria'da yaşanan Filistinlilerin tatmin edilecek bir paket hazırlamaya amaçlandığı ifade edildi. Görüşmelerde ayrıca, tartışma götürülen konular üzerinde değil, anlaşmazlığa yol açan bazı ayrıntıların üzerinde durulacağı bildiriliyor. Bunun, Filistinlilerin yaşadığı işgal altındaki topraklarda ders programlarını ve radyo televizyonu kimin denetleyeceği, stasya tutuklularının serbest bırakılması, bölünmüş ailelerin birleştirilmesi gibi konular.

Bu arada Mısır'ın, İsrail'in iki yeni yerleşim merkezi kurma kararını kınadığı bildirildi.

ARAFATIN SOZLERİ
Filistin Kurtuluş Örgütü (FKO) lideri Yaser Arafat, Amerikan "Time" dergisine verdiği demeçte, Camp David anlaşmalarının Filistinliler için bir trajedi oluşturduğunu söyledi.

Arafat, Carter-Sedat ve Carter-Begin görüşmelerinden önce yaptığı açıklamada, bu anlaşmalarda öngörülen özerkliğin kendi kaderini tayin hakkıyla ilgili bulunmadığını belirtti.

ABD'nin İran'ı elden kaçırdıktan sonra şimdi Afganistan olayıyla İslam direnişini kırmak istediğini, ancak Filistin meselesinin bunu engellediğini söyleyen Arafat, bu meselelerin anahtar niteliği taşıdığını ve Filistin halkının yasal hakları unutulduğu ölçüde Orta Doğu'da ne istikrar, ne barış ne de güvenliğin sağlanamayacağını kaydetti.

Reuter ajansının bildirildiğine göre Arafat ayrıca, Başkan Carter'ın Basra Körfezine müdahale için önerdiği "Yıldırım kuvveti" Basra Körfezine gönderilmesi halinde Arafatın petrol kuyularını havaya uçuracağını söyledi.

Havana'daki Peru Elçiliğinin damları bile ülkeden çıkmak isteyenlerle dolu

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Peru hükümeti Havana elçiliğine sığınan 8-10 bin Kübalı için uluslararası örgütlerden acil yardım talep etti. Peru Dışişleri Bakanlığının yayınladığı bildiride acilen yiyecek ile ilaca ihtiyaç olduğu belirtildi.

Peru Elçiliğinin bahçesinin tiklim tiklim dolu olduğu ve bazı insanların kalabalık yüzünden Elçiliğin damına ve ağaçlara tırmanmak zorunda kaldıkları haber verildi. Elçiliğe sığınanların güneş çarpmasından ve havasızlıktan hastalandıkları kaydedildi.

Küba yetkilileri, Peru Elçiliğine sığınmaları engellemek üzere, cuma günü geri çektiği güvenlik kuvvetlerini yeniden Elçiliğin çevresinde mevzilendirdi.

gün damına ve ağaçlara tırmanmak zorunda kaldıkları haber verildi. Elçiliğe sığınanların güneş çarpmasından ve havasızlıktan hastalandıkları kaydedildi.

Küba yetkilileri, Peru Elçiliğine sığınmaları engellemek üzere, cuma günü geri çektiği güvenlik kuvvetlerini yeniden Elçiliğin çevresinde mevzilendirdi.

BOGOTA

Kolombiya'nın başkenti Bogota'daki Dominik Büyükelçiliğini işgal eden M-19 örgütüne bağlı işgalcilerin önceki gün ellerindeki rehinelere ilişkin daha serbest bıraktıklarını bildirdi.

Dominik Büyükelçiliğinde nalen 11'i Büyükelçi olmak üzere 20 rehine bulunuyor.

Önceki gün serbest bırakılanların, Jamaika Konsoloslu Albert Byfield, bir Dominikli mültici ve Kolombiya Dışişleri Bakanlığı Protokol Dairesi Mütesararı oldukları belirtildi.

Rehinelerin tobu muayeneden geçmek üzere ambulansla askeri hastaneye götürüldükleri kaydedilirken, işgalcilerin olayın sonuçlanmasından sonra

Bogota'da 3 rehine daha serbest bırakıldı

ra Küba'ya gitmekten vazgeçtikleri ve Kolombiya'dan Viyana'ya geçmeyi düşündükleri öne sürüldü.

Doğu Perinçek

Anarşinin Kaynağı ve Devrimci Siyaset

60 LIRA
Değişik ve Genişletilmiş 2. BASKI

AYDINLIK YAYINLARI

Genel Dağıtım: TOR-DA
Hattın 350-1004
Cahit Sıkkıoğlu/İSTANBUL
Tel: 21 25 22

İŞÇİ SENDİKA

örse çekic

Gülây Göktürk

Kutsal ücret

Adı üstünde kutsal ücret. Kitaplarda, araştırmalarda, incelemelerde böyle diyor asgari ücret için. Yani bir işçinin yaşamayı, hayatını ve çalışmasını devam ettirebilmesi için gereken asgari miktar bu. Bu paraya dokunulur mu artık? Bu paraya el uzatılabilir mi? Ama uzatılırsa işte. Çünkü "ekonomik zorlamaların", işverenlerin ve IMF'nin dayatmalarının karşısında hiç bir şeyin "kudsiyeti" kalmıyor. Yıllardır yapılan vaatlerin ardından, bakıyoruz, komisyonlarda ne oluyorsa oluyor ve "kutsal ücret" yine vergiye tabi kalıyor.

Geçenlerde bir toplantıda Adnan Başer Kafoğlu'nun yaptığı açıklama ile öğrendik. Hükümetin hazırladığı Asgari Geçim İndirimi Yasası Tasarısı komisyonunda kuşa döndürülmüş. Yapılan değişikliğe göre, tasarıdan asgari ücret sözü çıkartılıp yerine 5 400 rakamı konmuş. Yani şu anda 5 bin 400 lira vergi dışı tutulacak, yarın öbür gün asgari ücret yükseldiğinde, bu ücretin 5 bin 400 liralık bir bölümü vergi dışı tutulurken geri kalanı yine vergilendirilecek.

Bir kere komisyonunda yapılan bu değişiklik, hazırlanan yasanın mantığına, hazırlanış amacına aykırıdır. Bu değişiklik, Asgari Geçim İndirimi Yasasını sosyal bir yasa olmaktan çıkarıp, basit bir ücret operasyonu haline getirmektedir.

Nedir yasanın amacı ve hazırlanış gerekçesi?

Asgari ücretin vergi dışı kalması gerektiği fikri, asgari ücretin tanımıyla kaynağını kaybetmektedir. Yazımızın başında da söylediğimiz gibi, bu ücret, bir işçinin ülkenin o günkü şartlarında ve o günkü fiyatlarla ailesi ile birlikte yaşayabilmesi ve çalışmasını sürdürebilmesi için gereken en az paradır. İşçinin bu paradan daha az bir gelirle insanca yaşaması mümkün değildir. Bütün çalışanların en az bu kadar bir kazanç sağlanmasını garanti etmek devletin görevidir. Anayasamızın 45. maddesi devletin bu görevini "Devlet, çalışanların insanlık onuruna yarayan bir yaşayış seviyesi sağlanmasına elverişli adaletiler ile ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır" cümleleri ile ifade etmiştir.

Peki hükümet ne yapmaktadır? Hükümet, yasa tasarılarında yaptığı ufak bir ibare değişikliği ile, devletin sağlamakta yükümlü olduğu bu en az parayı vergilendirmeye kalkmaktadır.

Asgari ücretin vergi dışı kalması, çalışan kesimin yıllardır en fazla üzerinde durduğu, iktidarlardan talep ettiği bir konudur. Bütün bu ısrarlı dayatmaların sonucudur ki AP hükümetinin programında yer almış ve bir yasa tasarısı olarak meclise gelebilmiştir. Bu tasarı, AP hükümetinin hazırladığı ve sosyal mevzuatı olan, işçi lehine sayılabilecek tek yasa tasarısıdır. Ama işte o da, daha çıkmadan içmiş edilmektedir. Milyonlarca liralık kara servet sahibine, vurguncuya, karaborsacıya ve büyük toprak sahibine, dokunmaya cesaret edemeyen ve yüz milyonlarca liralık vergi kaybına gözümün hükümet, gözüne işçinin on-onbeş bin lirasından ayıramamaktadır.

Asgari Geçim İndirimi Yasası Tasarısında yaptığı değişiklik, hükümetin işçi lehine en ufak bir iş yapmaya niyeti olmadığını, tam tersine, buhranın bütün yükünü çalışan kesime yüklemeye kararlı olduğunu göstermektedir.

Yıllardır asgari ücretin vergi dışı kalması için mücadele eden ve bu tasarıyı gündeme gelmesi için çalışan işçi kesiminin ve sendikalarının bu tasarıyı içmiş edilmesine izin vermeyeceklerini ve yasanın asgari ücret kavramına ters düşmeyecek şekilde çıkması için ağırlıklarını koyacaklarını umuyoruz.

Divriği' de bir Cevher-İş yöneticisi daha saldırıya uğradı**● Yeraltı Maden-İş' in düzenlediği çeşitli saldırılara karşı TİKP, maden işçilerini ve Divriği halkını birliğe çağırdı**

DİVRİĞİ (ÖZEL)

Divriği Cevher İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu Üyesi ve TİKP Divriği İlçe Başkanı İsmail Hoşca, Yeraltı Maden-İş Sendikasının adamlarından saldırıya uğradı.

24 Mart 1980 günü çalışmakta bulunduğu işyerinde görevi başında elektriklerin yanmadığı bir anda saldırıya uğrayan Hoşca'nın başı yarandı ve dişi kırıldı. Daha sonra saldırıların kararmıştıktan yararlanarak İsmail Hoşca'nın işletmeye ait ruhsatlı silahını da alarak kaçırdı. Daha sonra saldırıların sivil savunma uzmanına telefon ederek silahı geri vereceklerini belirttiler ve bir kuluçkaya bıraktılar.

Bu olaydan bir hafta önce de Yeraltı Maden-İş Sendikasının dışardan getirttiği kişiler tarafından Cevher İşçileri Sen-

İşçi haklarına yönelik girişimler sürerken

Türk-İş'li sendikacılar hükümete karşı tutum belirlemek için toplanıyorlar**● Birçok Türk-İş'li sendikacı hükümete karşı daha aktif bir tutum takınılmasını istiyor**

İŞÇİ SERVİSİ

Demirel hükümetine karşı izlenen siyaseti gözden geçirmek ve yeni bazı kararlar almak üzere Türk-İş'e bağlı sendikaların ıca kurulları ve Genel Yönetim Kurulu, Ankara'da peşpeşe toplantılar yapacak. Sendikalar çevreleri tarafından "önemli" olarak nitelenen bu toplantılarda, hükümetin işçi haklarına yönelik tutumunu değerlendirmesi halinde, Türk-İş'in yapacağı girişimler tespit edilecek. Türk-İş'e bağlı bir çok sendika yöneticilerinin hükümete karşı konfederasyonun daha aktif bir tutum takınılmasını istedikleri bildiriliyor.

Yarın Ankara'da Türk-İş yöneticileri ile konfederasyona bağlı tüm sendikaların ıca kurullarının yapacağı ortak toplantıdan sonra ertesi gün de Türk-İş Genel Yönetim Kurulu toplanacak.

TOPLANTIDAN ELE ALINACAK KONULAR

Hatırlanacağı gibi hükümetin kurulmasından hemen sonra aralık ayı başlarında Türk-İş yöneticileri Başkanbakan Süleyman Demirel'e 10 maddelik bir "İstekler listesi" sunmuş, daha sonra da şubat ayı içinde yine hükümete ve siyasi parti yöneticilerine "sosyal önlemler paketi" adı altında konfederasyonun görüşünü bildirmişlerdi. Aradan geçen 4.5 aylık süre içinde hükümetin, Türk-İş'in isteklerinin çoğunu dikate almadığı aksine toplu sözleşme düzenini askıya alma, ücretleri dondurma yönünde girişimlerde bulunduğu ve işçi kadem tasınımlarını ve ikramiyeleri ödemediği görüldü.

Birçok konuda hükümet yetkilileri ile Türk-İş yöneticileri arasında görüş birliği sağlanamadı. Türk-İş yöneticilerinin şikayet ettikleri konuların başında, KİT'lerde 700 bin işçiyi kapsayan toplu sözleşme görüşmelerinin ağır ilerlemesi geliyor. Bu sözleşmelerin başbakanlık bünyesinde oluşturulan "Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu" tarafından yüzde 56 şubat sınırında dondurulmak istenmesi de diğer bir anlaşmazlık konusunu oluşturuyor.

Hükümet tarafından hazırlanan "teşle-mobil yasa tasarısı da Türk-İş yöneticileri tarafından şiddetle eleştiriliyor ve bu tasarıyı "toplular bazlık sistemini 5 yıl süreyle askıya almak" anlamına geldiği belirtiliyor.

Yeni vergi yasa tasarısı da Türk-İş'in eleştirildiği konuların başında bulunuyor. Türk-İş bu tasarıyı içmiş edilmesine, ayrıca küdem tasınımlarının vergi alınmamasını karşı çıkıyor.

Asgari geçim indirimi yasa tasarısının komisyonunda değişikliğe uğraması da Türk-İş tarafından eleştiriliyor.

Yarın başlayacak Türk-İş toplantılarında birçok sendikacının, kurulduğu günden beri işçi haklarına karşı savaş açan Demirel hükümetine karşı daha aktif bir tutum takınılmasını isteyeceği bildiriliyor.

Türk-İş tabanı yönetimin hükümete karşı daha etkin bir mücadele yürütmesini bekliyor.

YSE işyerleri MHP'ye terk edilmeye çalışılıyor**● İzmir YSE 3. Bölge Müdürlüğünde yetkili YSE-İş Sendikasının odasının kapatılması için baskı yapılıyor**

İZMİR (ÖZEL)

Demirel hükümetinin kurulup, AP Afyon Senatörü Ahmet Karayiğit'in Köy İşleri Bakanlığına getirilmesinden sonra, birçok bölgede YSE işyerlerinin MHP üssü haline getirilmesini çalışıyor.

İşkolü düzeyinde yetkili olan Yol-İş Federasyonuna bağlı YSE-İş Sendikası yerine MİSK'e

bağlı Köy YSE-İş Sendikasının işyerlerinde örgütlenmesi için işçilere baskı yapılıyor.

YSE'nin birçok işletmesine MHP'li müdür ve müdür yardımcılar atanarak, bunların işletmelerine MHP üssü haline getirilmesine göz yumuluyor.

İzmir YSE 3. Bölge Müdürlüğünde de işyeri

Fransa'da 3 bini aşkın konfeksiyon işçisi Kayıt Kabul Bürosuna başvurdu**● Sahte TKP'nin CGT aracılığı ile konfeksiyon işçilerinin mücadelesini bölme girişimi mahkum edildi**

GÜRLER AKDORA (PARİS)

Turist konfeksiyon işçilerine Fransa'da açılan Kayıt Kabul Bürosuna müracaatların 3 bin rakamını aştığı öğrenildi. Şimdilik müracaat formlarını alan turist işçiler ileriki haftalarda verilen gün ve saatlerde bir kontrat veya işe alma vaat belgesi, iki oturma belgesi ve diğer tamamlanmış belgeleri ile birlikte gelecek Çalışma Bakanlığının yaptığı anketi de doldurup dosyalarını yetkililere teslim ediyorlar.

CFTD Sendikası tedbir olarak formların bir kopyesini sendikadan konfeksiyon işçilerine kolu- na patronların yasalara aykırı olarak birkaç bin frank ücret istemeleri yoksa kontrat ve iş vaat kağıdını vermeyeceklerini söylemeleri işçiler arasında huzursuzluk yaratıyor.

Yine yasanın patronların ödemek zorunda oldukları 2500 Fransa frankının genel sağlık müayenesine de işçilere ödemek istemesi turist işçilere ekonomik bakımdan vurulan bir darbe olarak değerlendiriliyor.

Bilindiği gibi kontratlar asgari geçim ücreti üzerinden yapılıyor. Bu zorlukların yanı sıra Fransa Komünist Partisinin güdümündeki CGT Sendikası bölücülikle yaparak sahte TKP'den aldığı direktiflerle işçileri kendi çemperine sıkıştırmaya amaçlıyor. 31 Mart Pazartesi akşamı Burs de Travaille'de sahte TKP'nin CGT için de faaliyetlerini yürüten kolu bölücü bir toplantı düzenledi. Konfeksiyon işçileri bu toplantıyı boykot ederek bir avuç sahte TKP'liyi kendi başlarına yalnız bırakarak, Sendika içinde mücadele eden gerçek işçiler grubu bir bildiri çıkararak olayı teşhir ettiler ve "TKP'li hanler CGT maskesi ile ortaya çıktığı" dediler.

ve işkolü düzeyinde yetkili olan YSE-İş Sendikasının işyerindeki sendika odası kapatılmaya çalışılıyor. 3. Bölge Müdürü Kaya Serdaroğlu'nun görevi getirilmesinden sonra YSE-İş'in kapatılması için sendika yöneticilerine baskı yapılıyor. İşçilere de belli bir mülhet tanınarak KÖY-YSE-İş'e geçmeleri, YSE-İş'den istifaya etmeler isten atılacakları söyleniyor.

Son olarak YSE-İş'in Bölge Müdürlüğünde o, dasının kapatılması için Emniyete başvuruldu. YSE Bölge Müdürlüğü sendikadan yetkisiz olduğunu, odayı kanunsuz şekilde işgal ettiğini öne sürerek odanın kapatılmasını istedi. Ancak, emniyet ve dernekler masası yetkilileri durumu inceledikten sonra YSE-İş'in yetkili olduğunu ve işyerinde sendika odası açmasını yasalara aykırı olmadığını belirterek Bölge Müdürlüğünün isteğini yerine getirdi.

Yetkili sendikadan kapatılması için baskı yapılmıyor, 3. Bölge müdürlüğünde Köy-YSE-İş'in örgütlenmesi için her türlü olanak sağlanıyor. İşyerinde MİSK'e bağlı bu sendikanın faaliyet yürütmesi için kendilerine oda tahsis edilmiyor.

Ereznca'da MHP yöneticiliği yaptığı olan ve müdür muaviniğine son hükümet değişikliğinden sonra atanmış Suat Erbil ve Köy YSE-İş Şube Başkanı Ömer Tinoğlu'nun çabalarıyla İzmir YSE 3. Bölge Müdürlüğü de komandoların barındığı MHP üssü haline getirilmeye çalışılıyor.

Öte yandan YSE İzmir İl Müdürlüğünde de aynı durum sürüyor. İşçilere Köy YSE-İş'e geçmeleri için baskı yapılıyor. 19 işçinin iş akitlerinin feshedilmesinden sonra YSE-İş Sendikası İzmir İl Müdürlüğü YSE-İş Şube Başkanı Mustafa Akinsoy'un da sudan sebeplerle iş akti feshedildi.

TEDBİRSİZLİK SELLERİN BÜYÜK ZARAR VERMESİNE YOL AÇTI**● GEREKLİ ÖNLEM ALINMAZSA YENİ BİR TAŞKIN OLAYININ ADANA VE ÇEVRESİNİ TOPTAN YOKEDECEĞİ BELİRTİLDİ**

ANKARA (AA)

Meteoroloji Mühendisleri Odası Genel Başkanı Azmi Tavlı, sel baskınlarına "erken uyarı" sisteminin kurulmamasının neden olduğunu söyleyerek, "Seyhan Barajı üzerinde mutlaka yeni bir baraj inşa edilmelidir" dedi.

Azmi Tavlı son günlerde aşırı yağışlar nedeni ile oluşan sel baskınlarıyla ilgili olarak düzenlenen basın toplantısında, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün iyi bir istihdam politikası yürütmeyi söyleyerek şu görüşlere yer verdi: "DMİ son Seyhan taşkını olayında aşağıdaki işlevleri yerine getirmeyecek durumuna ortaya koymuştur:

"Seyhan havzasına düşecek yağış DMİ tarafından önceden öngörülerek belirlense, kamuoyu ve ilgili kuruluşlar uyarılırsa, Adana ve çevresinde oluşacak zarar, gerekli önlemlerin zamanında alınması ile azaltılabilir.

"27 Martta yağışın başlamasından sonra, DMİ Seyhan havzasına düşen yağışları zamanında değerlendirip ilgili kuruluşlara iletmemesi ve bu da olayda gerekli olan teknik bilgilerin eksikliği sorununu doğurmuş ve olay anında teknik çalışma yapan komisyonu karar vermede zor durumda bırakmıştır.

"Seyhan Barajının inşa edildiği 1956 yılından sonra, 1957, 1968, 1975 ve 1979 yıllarında

Seyhan nehri taşkınları büyük bir rastlantı sonucu ve sorumluların subjektif kararları ile az bir zararla atlattırılmış. DMİ bu taşkınlarla da seyreki kaldı.

"Yukarıdaki taşkın tarihlerinden de anlaşılacağı üzere Seyhan havzasında gelecekte de büyük taşkınların olasılığı mevcuttur. Bugünkünden daha büyük bir taşkın olayında gerekli önlemler alınmazsa Adana kenti yörede yaşayan insanlarla toptan yokolma tehlikesi ile karşı karşıyadır.

"SEYHAN HAVZASINDA YENİ BİR BARAJ YAPILMALIDIR"

Azmi Tavlı, Seyhan havzasında yeni bir taşkın olayının tekrarında zararların en aza indirilmesi yönünde çözüm olabilecek kısa ve uzun vadeli alınması gereken önlemleri de şöyle sıraladı:

"Seyhan havzasında mutlaka yeni bir baraj inşa edilmelidir. Bu uzun vadeli ve köklü bir çözümdür. Bu şekilde hem bölgede taşkın nedeni ile olabilecek zararlar önlenerek, hem de bölgede varolan su potansiyeli enerjeye dönüştürülerek enerji darboğazında olan ülkemizin enerji açığının bir kısmı kapatılmış olacaktır.

"Kısa vadede alınması gereken önlemler ise, Seyhan havzasında meteoroloji ve hidrometrik uyarı sistemlerinin zaman kaybetmeksizin kurulmasıdır. Bu suretle böyle bir olayda önlem alınması kolaylaşacaktır."

MEHMET SEYDA/Roman ÜŞÜTÜKLER 8**Kahramanımızın DEDESİ-HAMİNNESİ BABASI-ANNESİ ve...****Bütün sülalesi**

BİR masala, bir öyküye, bir efsaneye elbet bir yerden başlamalıyız. Biz diğer HIRTOĞLAN (nam-ı diğer CILK KAMBER) in sülalesinden başlayacak, öne dedesini almamız gerekir ve dedesi üzerine çıkarılan a-sılız söylentilerin ilki şöyledir:

1870 yılı kışında, Gümüşine'nin Gümüşhacı-köy'ünden Çıplak Ali beline bir hamam peştemali sarı yula düşü. Yalın ayak, başı kabak Dersaadet geldi. İzbandut gibi adamdı. Tuttuğunu koparırdı. Harama kuşak çözmezdi. Zaten çözecek kuşağı da yoktu ya! Hamamlarda küük yardım, külhanlarda yatı. Külhanbey deyimini Türkçeye sokan odur.

Tuzu kuru paşa'ardan biri bunu gördü. "Yiğitim, sen acele neden güreş tutmazsın?" dedi. Aldı konuşma götürdü. Kendisini ilk gösterdiği yer Çirçip Çayırı, ikinci kırkparın'dı. Önde kimse dayanmaz, duramazdı. Kusuru sorulduğunda, biricik kusuru, doymak nedir bilmemesiydi. Bir oturmuşta, Koroğlu ile aşık atasıya, bir lenger pilav, bir koca koyun hakları, iki bakarak ayran içerd. CocaCola ve benzeri şeyler içmezdi. "Nasıl, doydu mu?" diye sorulduğunda, "Ağam, doğrusunu ister isen, yidiklerim daha dişimin kovuğuna bilem gitmedi!" derdi. Şunca tıkmamasına karşın, gövdesinde bir dirhem yağ taşımazdı. Gövdesi çelik gibi sinirden, kösele sertliğinde etten oluşmuştu. Kelleşi, pos banyokları saymazsak, devekuşu yumurtasına benzerdi.

Durum, zamanın horoz dövüşüren padişahının kulağına gitti. "Gelsin görelim!" diye irade eyledi. Peşrevlerini, güreşlerini seyrettiğinde kendisinin ziyadesiyle hoşlandı. Çıplak Ali ondan sonra sarayda kaldı. Tez ilerledi. Başpehlivan oldu. Yanya'yı, Konya'yı, Budapeşte'yi ve Paris'i gördü. İnce belli, çakıl çukul dilili bir Çerkez kızıyla evlendi. Altısı erkek, dördü kız, çocukları oldu. Zamanla sayısı kırka yaklaşık torunu oldu ki, HIRTOĞLAN bu torunların tam kırkıncısı olup, "Kırk Haramiler" in başını çekti.

Sorsanız, dedesini herkesten saklar idi Çıplak Ali ki yedi öküzü haklar idi Gerisinde kırk söğüt dahi bıraktı gitti Hepsi onun keşip insan pataklar idi. Bilmemez ya kimbilir belki dedeye çaktı Hırtoğlan küdurdukuca millet sineye çaktı Masal üstüne masal kurmaksda da isimiz Masal mi efsane mi bilmeziz neye çaktı. Hırtoğlan yataktaki kız kadın ayırmaz idi Yaşın başın işin ve adın ayırmaz idi Arkadaşlık ve dostluk şöyle şu yanda dursun O atasın, anasının bile kayırmaz idi

Dedesini üzerine çıkarılmış söylentilerin ikinci sayılıdır:

1870 yılı kışında, Napoli'nin ünlü bahçe-lerinden "Parc de Capodimonte" de çalılar içinde, gazetelere sarılmış bir bebek bulundu. Bu bebek, bulunan öbir bebelere benzemiyordu, her yanı kıllıyla, ayrıca, iki buçuk aylıktan konuşuyor, kendisini sarıyalan gazetede günlük olayları okuyordu. Olağanüstü yaratılışı dolayısıyla poliste barmamada, Napoli Belediye Başkanı Sinyor Facchetti'nin eline geçti. Bir süre adamın evinde kalıp çocuklarına dadılık ettikten sonra, Sinyor Facchetti bebelere ilgili birkaç gösteri düzenlemeyi uygun buldu. Bebeğe herkeşin içinde birkaç soru soruldu. Bebeğe geleceği bildi. "Benden sonra olağanüstü bir yaratık olarak Benito Mussolini adına biri gelecek. İtalya'nın tepesine tiiy dikecektir!" dedi. Bu arada Sinyor Facchetti'yi, yarmı Sinyor Benetti'yi ve hatta parkta kendisini bulan memuru tanıdık, ancak anıyalla babasının kimler olduğunu bilip söyleyemedi. "Her kişi de maymuna benzerlerdi, kılı insanlardı..." demekle yetindi. Bebek, Darwin görüşünü doğruladığından, gösteri-

ye gelenlerce alkış ve para yağmuruna tutuldu. Yanıbaşına konulan saydam kasenin içi atılan lirelerle doldu. Sağlanan yüklüce paranın yarısını Belediye kendi geliri saymış, öbür yarısını bebegin kendisiyle birlikte, "Üstün Zekalı Çocukları Koruma Derneği"ne kaydırmıştı. Bulunduğu parkın onuruna Anastasi Capodimonte adı verilen bebegin üstün zekalıktan apar top ar geri zekâlılığı ve giderek alıkhığı doğru yol aldığı görüldü. Bir fil gibi yemek yiyordu. (Ki bunun dedeye ilişkin ilk söylentiler ortak bir özellik taşıdığı açıktır). "Yavrum, doydun mu?" diye sorulduğunda, "Üç parça sığır bifteği ile üç tabak spağetti nedir? Daha tadına bile varamadım." diyordu.

Bütün bunlar, beş yaşındayken, Anastasi'nin, derneğin bakımevini kapısı önüne bırakılmasına yetti.

Ondan sonra Napolililer, srasıyla, sokaklarda herkese avuç açan ahmak bir dilenci çocuk: soygun çetelerinin başı atış parçası bir delikanlı, her dövüşte karşındakinin belini kıran amansız bir genç adam, yükünü tutunca durmuş oturmış ve seviz kadınla evlenmiş bir başka Anastasi görüldü. Anastasi'nin zamanla sayısı kırka yakın torunu torbası oldu ki, günün kullanmakta sınır tanımayan HIRTOĞLAN bu torunların ilkidir.

Bir MIT kahramanının çeşitli kaynaklardan çıkabileceğini gösteren üçüncü söylenti şöyledir:

Kesinlikle hayır! Asla ve hiç bir zaman adı belleklerden silinmeyen bu ünlü ve sorumlu pehlivanın İtalyan zibidisi Anastasi Capodimonte ile uzaktan yakından en küçük bir ilgisi, ilişki yoktur ve olmaz. Çünkü onun dedesi Tom Tyler Amerika'da, Amerika'nın da Texas Eyaletinde doğmuştu. Burada kayıtlara geçmişti. Hatta alle Amerika'ya İtalya ile İngiltere'den göçmüştü. Tom Tyler büyük bir çiftlikin kahyası olup, o çiftlikte Sylvia adında, aslı Sicilyalı bir hizmetçi parçasıyla evlenmişti. Sylvia bu evlilikten sadece bir erkek çocuk doğurmuştu. Sonradan adı birtakım kırlı işlere karışan Edgar Kirby adı bu çocuk, epey süre New York'u haraca keşmiştirdi. Gücünü kullanmakta sınır tanımayan sorumlu pehlivan Hırtoğlan köntünün kütisi bir rastlantıyla, babası Edgar Kirby'nin elektrikli şoförüne bindiği gün, Harlem'in yoksulluk akan bir evinde dünyaya gelmişti. Babaların günahını çocuklar, çocukların şımkınlığını anneler çeker derler ki, bu olayda bir kez daha doğrulanmıştır.

Dördüncü ve inanılması en güç söylenti ise şöyledir:

Ne Gümüşhacıköy, ne Napoli, ne Texas! Mit kahramanları uğruna çok şeyler uydurtulursa da bu denli uydurmak olmaz! CILK KAMBER ya da KAMBİR'in babası doğma büyüme Parislidir. . Su katılmadık Fransızdır. O, Ceza-yirli öldürmüştü. Karısı ise gerçek bir İngiliz Lady'sidir. Kendi ana dilinden başka İtalyanca, Almanca, Ermenice, Çince ve İngilizce bilirdi. İki oğluna da öğretirdi. Kırım Savaşı'nda hastalandı, çok yaşamadı. Ölüme döşeyinde yanında yalnız büyük oğlu Andre vardı. Küçük oğlu J'attendere hayırsızdı. Hayırsızda da, martılar ve köpekler arasında, bir kez kızını metres edinecek, Kur'an, kural ve kurum dışı bir yaşam yolu seçmişti. Babasının ölürken büyük oğluna neler söylediğini kimse bilmiyor. Ne var ki, anasını da yitiren Andre'nin her yer boşlayıp Londra'ya kapagı attığı, ticarete alıp yünüdüğü, borsada oynadığı, büyük paralar kazandığı herkesce bilinir. Andre ile Mister Sherlock Holmes çok yakın arkadaşlardı. Akşamları kulupte buluşurlar, pipolarını içerdiler, viskilerini çaktırmışlar, saatlerce satranç oynarlardı. Mister Holmes ona her partide yenilirdi. Bu Andre, Mister Holmes'un salık verdiği Marlon adında varlıklı bir dulla evlendi. Yalnız bir tek çocukları oldu. O da HIRTOĞLAN adıyla ünlenen CILK KAMBİR'dir. Masallardan kurnaz, yoksul, acımasız Keloğlan'ın onun yanında dedeye kulak kalır. James Bond'un anısıyla Bayan Marion süt kardeşidirler, aynı inekten süt içtiler.

İşte, dedesinden başladığımız Hırtoğlan'ın dedesi, haminesi, annesi ve babası üzerine ortakta daha böyle nice söylenti dolabilir. Sözde, Sibirya sürgünlerinden Bay Boris'le Bayan Nadia bir uçak ile geçirmişler kaçıyorlarmış. Kaçmaktalarken, Bayan Nadia'nın sancaflan tutmuş. Ayın on dördü gibi bir kız doğmuş. (Yani, oldukça ahlak sürath). Gelgelelim kendi canlarını bile güç kurtaracaklar, bebeğe nasıl bakacaklar?

(Devam edecek)

Afgan Elçisi Sultan Ahmet Han: "Bir er gibi cepheye koşup çarpışmak istiyorum"

9

Kurtuluş Savaşımızda Türk-Afgan ilişkileri

ZEKİ SARIHAN

Afgan elçisi özetle demektir ki:
"Yalnız Doğu milletleri değil, bütün İslam dünyası Türk milletinin mesru hakkını savunmak için savaşmış biliyor. İtilaf devletleri, zalim davranışlarını İzmir ve Trakya'da Hıristiyanların çoğunluğunu oluşturduğunu söyleyerek tevil kılkdılar. Bu takdirde, İngilizlerin, hiç İngiliz bulunmayan memleketlerde işi ne idi? İngilizler bu çoğunluk meselesini skımdan nasıl ileri sürüyorlardı? Onlardan her şey beklenir. İngilizler burada Türkler karşı nasıl bir durumda iseler, Doğu'da Afganistan ve Hindistan'a karşı da aynı durumdadır. Yunanlılara gizli veya açık yardımlarına devam ettikleri takdirde, Afganistan da Hint devrimcilerine, Hint sınırındaki milletlere İngiliz aleyhinde yardım da buluncaktır. İngilizler, açıklant açığa Türkiye'ye karşı savaş girerlerse olursa Afganistan da İngilizlere karşı savaş ilan edecektir. Afganistan'ın Batı'nın saldırısına karşı kayıtsız kalmadığını herkes bilebilir. Hakımızı hiç kimse elinizden alamayacaktır. Sözümlü burada kesip diyorum ki, muzafer olsun İslam gazi ve mücahitleri!" (59)

PEK YUCE BİR SES
Bu demecin ardından Hakimiyeti Milliye bir yazarını Afgan elçiliğine göndermiştir. Gazeteci, Afganistan'da Mesrutiyet ilan edilmesini sebebiyle Elçiyi tebrik de etmiştir ve söz Türkiye'deki duruma getirilmiştir. Yunanlıların gıdige hunharca ve zalimce bir şekil alan saldırılarına karşı kardeş ve dindar bir millet olan Afganistan'ın ne düşündüğü Elçiyi sorulmuştur. Sultan Ahmet Han demmiştir ki:

"Yunanlılar dışardan teşvik ve yardım görmekteler. Bugünkü savaş, bir Türk-Yunan savaşığı değil, Türk-Avrupa mücadelesidir. Avrupa, hayali Yunanlıları madden ve manen besleyerek kendileri için alet haline getirmiştir. Önemizde bulunulmak istenen Türkiye buluyor. Türkiye de, bütün diğer milletler gibi, huyat haklarına, varoluşlarına sahip. Kendi arzusu ve bağışız sınırlarının saldırıya uğradığını gören İslam dünyası, artık bu açık haksızlığa ve saldırıya karşı tahammül edemeyecektir. İslam dünyası Türkiye'ye karşı nasıl yardım edileceğini pekala bilir. Hükmetsinden hiç bir bilgi alamamış isem de şahsı kanım şudur ki, Afganistan Türkiye'ye karşı ne biçimde ve hangi noktada yardım edeceğini bilemezler."

"İslam dünyası bu saldırıya kendisine yapılmış saymaktadır. Türkiye'ye yapılan saldırıdan bütün Doğular müteessir olacaktır. Türkiye ne hissediyorsa, emin olunuz ki, bütün Doğu da aynı hissi taşıyor. Bu hissin yankıları yakında görülecektir. Türkü Hissin Doğular, derdinin çaresini bulmaya çalışacaklardır."

"Türkiye'de yaşanan Afganlılar, her gün elçiliğine başvurarak cepheye gitmeleri için izin istemektedirler. Bu Türkiye'ye bağlılırın derecesi için büyük delildir. Bütün heyetimiz, cepheye koşmaya isteklidir. Bir er gibi çarpışmak istiyorum. Avrupalılar, Doğularla ve İslamlara karşı zulümlerini ne kadar artırırlarsa, İslamların ve Doğuların da gücü o oranda büyüyüp ve çalışmalarını o oranda artıracaklardır."

"Türk ordusu hakkında sarsılmaz kanımız vardır. Mahir kumandanlarımız, düşmana istediği yerde kahredici bir darbe vuracaktır. Bu dünyada iki çeşit ordu vardır. Biri hükümetin besleyip yetiştirdiği ordu, diğeri ise düşmanın zulüm ve cefası karşısında kalbineki cevherle kendi kendine vücut bulan ordu. Türk ordusu ikinci sınıfa mensuptur. Yunanlılar ise sırf istila ve fetih için, başkalarının menfaatini çalışıyorlar. Eskişehir ve Kutahya'yı elde etmek bir sonuca ulaşamazlar." (60)

5 Ağustos 1921'de Mustafa Kemal başkanlığında seçilmiş Afgan elçisi bir kutlama yazısı göndermiştir. (61) Mustafa Kemal buna verdiği cevapta Afganistan'ın ve Elçinin, savaşımızın acı tatlı bir evelerine karşı gösterdiği ilgiye en büyük ve içten teşekkürlerini bildirmiştir. Afgan elçisinin dileklerini teftiş sırasında orduya tebliğ edeceğini eklemiştir. (62)

AFGAN ELÇİSİ "ZAFER BİZİMDİR" DİYOR
Afgan elçisiyle, üçüncü görüşmeyi Kastamonu'da yayınlanan Açıksoz yapımıştır. Gazetinin Zonguldak muhabiri Tahir Karaöz, Mehmet Akif'i de yanına alarak "sıcak bir havada, Cebeci yolunda, birkaç defa toz bulutlarına boğularak, yeşil bahçeler ortasında, sakızdan taştan bir çiçek demeti kadar narın" Elçiliğe gitmiş ve bir görüşmeye geçmişir. Bu görüşmenin metni, gazetesinin 12 Eylül tarihli sayısında ikinci sayfa da 4 sütun üzerinde yayımlanmıştır.

Sakarya Savaşının en şiddetli devresidir. Bir çiçek demeti kadar narın elçilik, tozu, sıcak bir gündüze nasıl insanlara ferahlik veriyorsa, Afgan elçisi de, zulüm gören ve direnen insanların kalbine ferahlik serpmektedir.

"Zafer bizdedir" demektir. "Düşmanlarımızı doğrudan doğruya hayatımıza kastetmektedir. Biz de kendimizi savunuyoruz. Misakı Milli uğrunda savaşıyoruz." O, "savajıyorsunuz" demiyor, "savajıyorsunuz" diyor. Bu savajı Afgan halkının da savajı olarak görüyor. Bugün Türkiye yurtseverlerinin Afgan halkının Rusya'ya karşı direnişini Türkiye'nin de bir direnişisi olarak görmesi gibi.

Afgan elçisi, Açıksoz adına gidenlere Afganistan hakkında da birçok bilgiler veriyor. Afganistan'ın nüfusu 10 milyon kadardır. Afganistan halkı Türklerle karşı sarsılmaz bir saygı beslemektedir. Afganistan'da savaktan kaçan asla affetmezler. Afganistan'ın medeni durumu aşağı yukarı Anadolu gibidir. (63)

BU ZAFER, MÜSLÜMANLARIN KALPLERİNİ SEVİNCİ NURUYLA AYDINLATTI
Sakarya Savaşının kazanılması üzerine Sultan Ahmet Han, Mustafa Kemal'e bir kutlama yazısı göndermiştir. "Türkiye Büyük Millet Meclisi ordusunun bu zaferi, tabiatıyla her konuda Türkiye'ye ilgi duyan Müslümanların kalplerini sevinç nuruyla aydınlattı. 'Demis, başkumandanı, kumanda heytini kutlarsanız, zaferin devam etmesini dilemişlerdir.' (64)

Sultan Ahmet Han, şehit yavrularının ihtiyaçlarına harcanmak üzere Kızılay Hanımlar Şubesine bin lira da bağışta bulunmuştur. (65)

İSLAM DÜNYASI KOCA BİR VÜCUT GİBİDİR
Afgan Elçisi, Türkiye halkının mücadelesine karşı duyduğu ilgiyi, Fransız kadın gazetecisi Georges-Gaulis'e, şöyle anlatmaktadır. Bu gazeteci Afgan elçisinden 9 gün sonra Ankara'ya gelmiştir: "İslam dünyası koca bir vücut gibidir. Başlı Türkiye, boynu Azerbaycan göğüsü İran, kalbi Afganistan, karnı Hindistan'dır. Mısır'la Filistin, Irak'la, Türkistan da kolları ve bacaklarıdır. Bir insanın başına vurulur da, vücudunun kalan tarafı bunu duymaz olur mu? İngilizler başımıza çok sert vurduğu için, hepimiz buna karşı geliyoruz." (66) Bu aktarmayı yapan Kinross, diyor ki: "Bir zamanlar Avrupa'da Garibaldi'nin adı nasıl yayılmışsa, Mustafa Kemal'in adı da Asya'da öyle yayılıyor, bütün Doğu uluslarının hayalini kamçılıyor. Güttüğü savaşın haberleri, Suriye'ye, Mısır'a Hindistan'a, hatta Çin'e kadar yayıldı." (67)

1921 yılı içinde ve 1922'de Türk basınında Afganistan'la ilgili haberler eksik olmaktadır. Bun-

lardan birinde Afganistan fevkalade elçisi Muhammed Veli Han'ın, diplomatik ilişki kurmak üzere Washington'a gittiği (68) bir diğerinde, barış anlaşması yapmak için Afganistan'ın İngiltere'ye karşı ileri sürdüğü şartlar (69), başka birinde, Afganistan'la İran'ın yaptığı dostluk anlaşması yer alıyordu. Türk-Afgan anlaşmasında olduğu gibi, bunda da, taraflardan biri saldırıya uğrarsa, diğer tarafın saldırıya karşı koyacağı yer alıyordu. (70) Haberlerden birine göre, Afganistan devlet düzeni yeniden ele alınmaktadır. Bakanlıklar kurulmuştur. Afganistan Anadolu hareketini büyük bir ilgi ile izlemektedir. Sık sık yapılan dini toplantılarda zafer için dua edilmektedir. Kabul'de yapılan 60-70 bin kişinin katıldığı yağmur duasında Emanullah Han da hazır bulunmuş ve Mustafa Kemal Paşa'nın adını da anarak halkın gösteride bulunmasını sebep olacak sözler söylemiştir. Afganistan'da eğitime büyük önem verilmektedir. Her köy camisinin yanında bir okul açılması kararlaştırılmıştır. İlk ve diğer okullarda askeri eğitimler yapılmaktadır. (71) Afganistan'ın İngiliz gazetecisinin izlenimleri de Türk basınında yer almıştır. Afganistan kutsal topraklar üzerinde Batı egemenliğini reddetmektedir. Bir askeri önder, İslam dünyasının bugünkü duygularını yansıtmak için Farsça bir atasözü söylemiştir İngiliz gazetecisine: "Bir adamı, bir odaya kilitleseniz, nihayet kapağı kırmaya mecbur olursunuz." (72)

Bir Kahire gazetesinin yayını da Sebülreşad tarafından aktarılmıştır. (73) Buna göre 10 milyonluk Afganistan'da henüz 142 okul ve bunlarda okuyan 22 bin öğrenci bulunmaktadır.

AFGANİSTAN'IN SİYASİ MEVKİSİ
Açıksoz'a göre, Afganistan'ın taşıdığı yüksek siyasi mevkiiyi bilmemek, Asya'daki toplumsal ve siyasi değişiklikleri dikkate alamamak doğrudandır. 2 Ağustos 1921 tarihli bu yazıda da, Türkiye ile Afganistan arasındaki benzerlikler sıralanmaktadır. Afganistan, geçmişte Çarlığın gözüne inme heveslerine karşı bir duvar görevi yapmıştır. Türkiye'de çeşitli istisnalar durdurmuştur. "Afganistan'ın ikaz nidası, gafil kulakların sezemeyeceği kadar açık ve incedir. Afganlılar, bizim üzüntülerimizle ağlıyorlar, bizim sınırsız ve kahramanca savaşmamızla galeyana geliyorlar. İngilizlerin kaderi Afganlıların elindedir." (74)

AFGANİSTAN'DA UYANIŞ HAREKETİ
Afganistan hükümeti, yurtdışına öğrenci göndermektedir. Bu konuda haberlerden biri Tevhidi Efkar gazetesinde yayınlanmıştır. Habere göre, Afgan asilzade gençlerinden 37'si öğrenim görmek için Paris'e varmıştır. Emanullah'ın 10 yaşındaki oğlu da bunlarla beraberdir. Gazete bunu "Afganistan'da uyanış eserlerinden" saymaktadır. Öğrencilerin kalpaklarında hilal biçiminde yerleştirilmiş bir hokka, bir altın kalem, bir kitap ve izin üzerinde bir kılıç resmi vardır. (74/1)

Afganistan hükümeti, bu öğrencilerin milliyetlerini ve ilkelini unutmamalarını istemektedir. Nitekim Babalık bu tutumu övmektedir. Birinci sayfa da yayınlanan "Taktik ediyoruz" başlıklı yorumda Türkiye'nin bu tutumu örnek almış istenmektedir. Babalık anlatmaktadır ki Türkiye den Avrupa'ya öğrenime gönderilen bazıları "Bu memlekette de yaşıyor muyuz?" diyerek yurdumuzu küçümsemediklerdir. (74/2)

TÜRKİYE MESELESİ ÇÖZÜLMEDİKÇE
Morning Post gazetesinin Hindistan'ın Peşaver şehrindeki muhabirinden aldığı şu haber Türkiye basınına okuyucularına duyurulmuştur: "Beklemekte olan Afgan-Hint (İngiliz) anlaşması henüz uygulanmaya konulmamıştır. Aldığımız haberlere göre, müzakerelerdeki bu durğunluk, Afgan Emirinin Türk milliyetçilerinin istekleri ve Türkiye meselesi kesin biçimde çözümlenmedikçe İngilizlerle bir anlaşma imza etmek isteginde bulunmadığından ileri gelmektedir. Cepheden alınan bilgi de bunu doğrulamaktadır." Aynı gazeteye gönderilen başka bir habere göre de Afganistan anayasası incelenmek üzere Ankara ve Buhara'ya gönderilmiştir. (75)

AFGANİSTAN TÜRKİYE'Yİ NASIL DÜŞÜNÜYOR
Bu başlık, 5 Şubat 1922 tarihli Hakimiyeti Milliye'de kullanılmıştır. Anadolu Ajansı, Afganistan'dan gelen resmi bilgiye göre, Afganistan Dışişleri Bakanı ile İngiliz Elçisi Haridays arasında gidip gelen notaları yayımlamıştır.

Afganistan Dışişleri Bakanı özetle İngiltere'ye sormaktadır:
"Yunanlıların Türkiye'de yaptıkları zulümler ve faciaları, Afganistan'a kadar geliyor. Bütün milliyet yasa boğuyor. İngiltere'nin bu saldırılara katılıp katılmadığını hükümetim adına sorarım. Eğer katılmıyorsa, önceden yardımınız gibi bunlara bir son verilmesi için çaba göstermenizi övünerek dileirim..."

İngiliz dışişleri bu notaya şöyle bir cevap vermiştir:
"14 Eylül tarihi notanıza... İngiltere, Türkiye ile Yunanistan arasındaki savaşa doğrudan veya dolaylı olarak, hiç bir biçimde katılmıyor. Katılmadı. Hep birlik yapması için iki taraf arasında girişimde bulundu..."

Anadolu Ajansı, habere bir açıklama koyarak Afganistan'ın bu çabasının övdü. "Afganistan'ın notası, Müslüman milletler arasındaki dayanışmanın ve kardeşliğin bir nişanesidir. Büyük Türk milletini ve İslam dünyasını minnettar edecektir. İngilizlerin cevabı ise, İngiliz ikizlülüğüne resmi ve açık yeni bir kanıttır. İngilizlerin Yunanlıları yardım ettirip bütün dünya biliyor" dedi. (76)

59. Açıksoz AS, Sayı: 248, 1 Ağustos 1921; HM, Sayı: 254, 3 Ağustos 1921.

60. Hakimiyeti Milliye (HM) Sayı: 254, 4 Ağustos 1921.

61. AS, Sayı: 260, 15 Ağustos 1921.

62. HM, 12 Ağustos 1921.

63. AS, Sayı 281, 12 Eylül 1921; Yüzoçümü 855 bin km. kare, nüfusu 6 milyon kadar (Milli Nevsal 1922 Sayı: 138)

64. AS, Sayı: 286, 17 Eylül 1921.

65. AS, Sayı: 291, 24 Eylül 1921.

66. Kinross, Atatürk: Bir Milletten Yeniden Doğuşu, II, s. 455

67. Aynı yerde.

68. HM, Sayı: 242, 22 Temmuz 1921.

69. HM, Sayı: 246, 26 Temmuz 1921.

70. HM, Sayı: 331, 23 Kasım 1921; Tevhidi Efkar Sayı: 3159-131, 20 Ekim 1921

71. HM, Sayı: 215, 21 Haziran 1921; Sayı: 303, 25 Eylül 1921.

72. HM, Sayı: 512, 19 Mayıs 1922; Babalık Sayı: 903, 25 Mayıs 1922; Sayı: 924, 22 Haziran, 1922

73. SR, Sayı: 509, 13 Temmuz 1922.

74. AS, Sayı: 249, 2 Ağustos 1921.

74/1. Tevhidi Efkar; Sayı: 3198-170, 29 Kasım 1921

74/2. Babalık; 14 Mart 1922

75. HM, Sayı: 257, 7 Ağustos 1921.

76. HM, 5 Şubat 1922;

Köylüler, "Gece gündüz ocağın başında duruyoruz diye anlatıyorlar."

Sabri Gül "çoluk çocuk günlerce kömürün başında çalışıyoruz, ama karnımız bile doymuyor" diyor.

Hasan dayı, "Ben öğlümü everecektim. Param da yoktu o zaman. 50 bin lira borç verdi, beni bağladı buraya" diye yakınıyor.

Odun kömürü nasıl yapılır?

Odun kömürü halen ilkel yöntemlerle imal edilmektedir. Bunun için önce odunlar aralardan boşluklar bırakılarak yığılır. Üzerleri toprakla örtülür. Daha sonra da çamurla sulanır. Ortasında baca görevi yapacak bir delik bırakılır. Yiğit alttan ateşe verilir. Sürekli kontrol altında tutulan odunlar bir hafta kadar bir sürede az hava akımında yakılır. Akkor hale geldikleri zaman baca deliği ve hava delikleri kapatılır. Sonra yığındaki kömürler taş topraktan ayrılır.

Clarotti: "Türkiye, banka faiz oranlarını serbest piyasaya düzeyine çıkartmalıdır"

İZMİR (AA)

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü ile İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Bankacılık Enstitüsü'nün ortaklaşa düzenlediği "Türkiye'nin Dış Açılması ve AET İlişkileri Bakımından Türk Bankası Sistemi" konulu seminer dün başladı.

AET Bankası Kurumları Başkanı Paolo Clarotti, "Topluğun Bankacılık Politikası" konulu bildirisini, Türkiye'deki faiz oranlarının serbest piyasadaki faiz oranlarından düşük olduğunu, bunun da AET'ye tam üye olmak isteyen Türkiye için engel sayılması gerektiğini söyledi. Clarotti şöyle dedi:

"Bu, belki yatırımları teşvik ve amaçlarla kapalı bir ekonomi uygulayan ülkeler için geçerli olabilir. Ancak, AET'ye tam üye olmak isteyen Türkiye, bunun mutlaka değiştirilmesi gerektiğini kabul etmelidir."

Türkiye'deki yabancı banka sayısının çok az olduğunu söyleyen Clarotti, bu sayının yükseltilmesinden Türkiye'nin büyük yarar sağlayacağını savundu ve Türkiye'ye çok sayıda yabancı bankanın gelmesini önleyen yasa maddelerinin kaldırılması gerektiğini söyledi. Clarotti, buna örnek olarak Banka mevduatlarının, sermayelerinin 8 katını geçmemesi maddesini gösterdi.

AET içinde sermaye hareketlerinin tam serbestliği savunarak Clarotti, bir durumda sermayenin Almanya ve Hollanda gibi alt yapı olanakları daha elverişli olan ülkelere kayıp kaymayacağı biçimindeki bir soruya da yanıtız bıraktı.

Dünkü toplantıda ayrıca, İtalyan Bankalar Birliği Başkan Yardımcısı Benito Nicosia ile Yunanistan Merkez Bankası Danışmanı Prof. Dr. Yorgo Yannopoulos da kendi ülkelerindeki bankacılık sistemleri hakkında bilgi verdiler.

Toplantıya bugün de devam edilecek. Bugünkü toplantıda Prof. Dr. Feridun Ergin, Dr. Öztin Akçüç, Prof. Dr. Süleyman Barza, Prof. Dr. Erdoğan Alkin ile Fransız Dış Ticaret Bankası Müdürü d. Antoni birer bildiri sunacaklar.

Gazipaşa'da odun kömürü yapan köylüler direnişte...

İSMET ÖZÇELİK (ANTALYA)

T OROSLAR'da dağ bayır aşır topladıkları odun kömür imal eden işçiler, kömürlerine gerek değerini veremeyen mütteahhitlere iki aydır odun kömürü satmıyor. Köylülerden 4 liraya satın aldığı odun kömürünün kilosunu aracılar ise tüccara 23 liradan satıyorlar.

"KÖLE CİBİ ÇALIŞTIRILYORUZ"

Gazipaşa yöresinde, Diyarbakır, Kırıkhan, Maraş ve Niğde den aracı mütteahhitlerin getirdiği onlarca aile artık 4 liraya kömür satmayacaklarını anlatarak köle gibi çalışmamaçıklarını belirttiler. Köylüler şunları anlattılar:

"Biz memleketimizde işsizdik. Bu aracılar geldiler, bizi memleketten kaldırıp buraya getirdiler. Önce biraz borç para vererek işe başlattılar. Biz o kadar çalıştık da bir türlü borcumuz bitmedi. Bir şey diyecek olsak, hemen borcumuzla bizi tehdit ediyorlar."

Kömür işçilerinin Hasan dayı oğlunu evermek için borç almak zorunda kaldığını anlatarak şunları söyledi: "Ben oğlan everecektim. Param da yoktu. Mütteahhit geldi, bana 50 bin lira verdi. Sonra kalktı, geldik buraya. Bizi parayla bağladı."

Kömürün kilosuna zam isteyince, mütteahhit köylülere, "Sizin de yaptığınız kömürün fiyatı arttı" diye cevap vermiş. Musa dayı da ekliyor: "Ben buraya gelirken bana biraz para vermişlerdi. Sekiz senedir burda çalışıyorum. Unum bitince bize biraz un parası veriyor, bir ihtiyaç söylesek, yine az para veriyor. Ama borcumu bir türlü öyememim. Aracı diyor ki, 'hâlâ 70 bin lira borcum var'."

ARACI BİZİ BORCUMUZLA TEHDİT EDİYOR

Kömür üreten işçiler, "Kamber, 'Kılı Hüseyin', 'Kara Hüseyin', 'Fevzi', 'Koreli' dedikleri aracıardan yaka silkiyorlar. Bunlar birer dağı kiralamaş Orman İşletmesinden. Köylüleri köle gibi çalıştır, tehdit altında tutuyorlar. Orman İdaresine, 'Maki bitkileri, odunu toplatıp kömür imal edeceğiz' diyorlar. Sonra da borçlandırdıkları köylüleri çok kötü şartlarda çalıştırıyorlar. Aracı milyonalara lira vurucun, köylüler yıllarca borç ve tehdit altında çalışıyor."

SabriGül de çorçocuğuyla kalkmış memleketinden, buralara kadar gelmiş. Şöyle diyor:

"Biz buraya gelince önce bir yer düzedik. Sonra da ağaçtan iskelet çakıp üstünü naylonla örttük. İşte sana bir ev. Kıyın yağmur yağınca hep esyalar islanıyor. Rüzgarda da ev üstimize göçmesin diye sabaha kadar direkleri tutuyoruz korku içinde. En büyük derdimiz de su. Derele kuruyunca bir saat öteden su getirmek zorunda kalıyoruz."

Köylüler kömürün kilosuna en az 7.5 lira verilmesini aracıya kömür satmayacaklarını anlatıyor ve şunları ekliyorlar:

"Mütteahhitler kilo başına 2.5 lira araba parası, 2 lira çuval ve kira parası, 7.5 kuruş Orman İşletmesine kira ve 4 lira da bize veriyorlar. Toplam masrafları kilo başına 925 kuruş. Oysa kilosunu 20-23 liradan satıyorlar ticarcara. Bizse bütün gün çalışıyoruz, günlerce başında bekliyoruz, ama karnımız bile doymuyor. Çalışmamız bile havadan para kazanamıyorlar. Aracılar birbirleriyle kavga ediyor, biz zam isteyince birbirleri bize karışıyor. Biz direntince de tehdit ediyorlar. Ama artık boyun eğmeyeceğiz. Bizi artık korkutamazlar."

Reyhanlı ve Kırıkhan' da 100'e yakın ev sular altında kaldı

ANTAKYA (AA)

Hatay'ın Reyhanlı ve Kırıkhan ilçesine bağlı köylerde 100'e yakın ev sular altında kaldı. Hatay Valisi Hsarı Özen'in verdiği bilgiye göre, Tahtaköprü barajında su seviyesinin yükselmesi sonucu, nehir yatağına saniyede 117 metreküp su birakıldı. Nehir yatağına 48 saat su bırakılmaya Reyhanlı ilçesine bağlı Azgiri ve Uzun köyler ile, Kırıkhan ilçesine bağlı Baldırın köyünün Hamam Iskan Mahallesi'nde 100'e yakın ev boşaltıldı.

Numune Hastanesi Patoloji Servisi Şefi, Kanseroğ Dr. Turhan Temuçin:

"Kanser tedavisi için toplu taramalar ve bölgesel araştırmalar yapılmalıdır"

SUNDUS HAŞAR

Kanser Haftası nedeniyle, yin basında, radyo ve televizyonda konuya ilişkin görüşler açıklandı, yine her sene olduğu gibi, her yer "Kanserden korkma, geç kalmaktan kork" sözü bulunun, koşan adam aşıları kapladı. Biz bu konuda Türkiye'deki iki kanser uzmanından biri olan, Sağlık Bakanlığı Kanseroğlu ve Numune Hastanesi Patoloji Servisi Şefi Dr. Turhan Temuçin ile konuştuk.

Temuçin, "Hafta boyunca, kanserden korkma geç kalmaktan kork denir. Kanser taraması, kanser araştırması yapılmaz. Kanser hastanesi az. Hasta geç kalmamak için bize geliyor, biz alet yokluğundan ona, bir ay sonrası randevu veriyoruz" diyerek, Türkiye'deki durumu yanıttı. Aşağıda Turan Temuçin'le yaptığımız röportajı sunuyoruz.

— Herkesin anlayabileceği bir dille kanseri bize tanımlayabilir misiniz?
— Sebepi kesin bilinmeyen etkenlerle insan vücudundaki hücrelerin anormal bölünmelerine denir.

— Belirtileri nelerdir?
— Kanserlin bir başka tanımı da insan vücudunda doğaya aykırı şişkinliklerdir. O halde, belirtinin için de ilk istisna vücudun herhangi bir yerinde ortaya çıkan şişkinlikler olur. Bunun dışında kanserlin türüne göre değişir. Çeşitli belirtileri vardır. Kapanmayan yara, sürekli kanamalar, istahsızlık, zayıflama, bazı ağrıları, sindirim sisteminde alışkanlık değişiklikleri gibi.

— Halka ne önerilebilir, erken tedavi hekimde katkıda bulunmak ve kendini tanıma konusunda?

— Olağanüstü olayların ortaya çıkması hissedilir hissedilmez bir hekimde başvurmak gerekir. Kadınlara için en önemli kanserden olan meme kanserinde, her zaman olmak kaydıyla kadınlara gö-

ğüslerini örneğin banyo sırasında el ayağlarıyla yoklamaları ve gördükleri anormallik üzerine hekimde başvurmaları gerekir. Sürekli lateral barsak kanserlerinde mide şikayetleri ekşime ve ağır mide kanserlerinde, hastızlık, istahsızlık, zayıflama, renk değişikliği lösemiye akla getirebilir. Ne var ki bu şikayetler de mutlaka kanser anlamına gelmez. O nedenle bir hekimde başvurmak gerekir.

— Kanser tedavisi konusunda ne düşünüyorsunuz?
— Tedavisi konusunda yurdumuzda yeni dünyaya başlayan ve adına kemoterapi denilen ilaçla da kanser tedavisi yapılabilmektedir. Erken tanısı olan, örneğin, cilt, meme, boğaz ve bazı iç organ kanserlerinde bile yaklaşımlarla, ABD ve Sovyetler Birliği'nde çalışmalar yoğun olarak sürdürülmüştür.

— Kanser Haftası'nın yararları konusunda ne düşünüyorsunuz?
— Hiç bir yarar olduğunu kanısında değildi. Her sene "Kanserden korkma geç kalmaktan kork" denir, kanser araştırmaları yapılmaz. Kanser hastanesi az. Hasta geç kalmamak için bize gelir, biz ona alet yokluğundan bir ay sonraya randevu veririz.

— Neler yapılabilir?
— Geniş kanser taramaları yapılabilir. Bölgesel araştırmalar yapılabilir. Türkiye'de bölgesel kanserler vardır, bunlar üzerine araştırmalar yapılabilir. Erzurum'da yemek borusu kanserleri, Gölneyde troid bez kanserleri, körsöl bölgesinde cilt kanserleri fazla görülür. Bunlar için tarama ekipleri çıkarılabilir, erken teşhis imkanı sağlanır. Bölgesel kanserlerin nedenleri araştırılır ve önem alınır. Bunlar yapılmadıktan sonra kanser haftası protokol haftası olmaktan ötede gidemez. Türkiye'de, doğru savarsak bulduğumuz, 250 bin kanserli hasta vardı geçen sene. Bunun artmadığını kabul edelim. Türkiye'deki hastanelerde şöyle ka-ba bir hesapla en fazla bin kanserli hasta tedavi edilebilir. Gerisi?

— Sigara bu arada özellikle üzerinde durulan bir madde..
— Evet, o dış tahriş etkeni olarak rol oynuyor. Zift boğazı tahriş ediyor. Boğaz kanseri rastlanan hastaların yüzde yüzüne yakını sigara içenlerden oluyor. Bu bir gerçek hiç kuşkusuz. Ancak şöyle bir yanı da var, sigara içenlerde de görülebiliyor ve her sigara içende boğaz kanseri oluyorum.

— Tedavi yöntemleri konusunda ne söyleyebilirsiniz?
— Erken tanıya gidildiği takdirde tedavi olabılır ve bu takdirde tedavi olanagı büyük ölçüde artmaktadır. Ne var ki birçok kanser türü de erken tanıya olanak vermemektedir.

— Türkiye'de kanser tedavisi ne durumda?
— İstanbul, Ankara ve İzmir'de devlet hastanelerinde, fakülte hastanelerinde kanser tedavisi merkezi var. Bu merkezlerde radyoterapi ile kanser tedavisi yön-

— "Kanserden korkma, geç kalmaktan kork denir. Hasta zamanında gelir, ancak bir alet yokluğundan bir ay sonrası randevu veririz."

— "Verem Savaşta, Sıtma Savaşta olduğu gibi, devlet ilaç vermedikten sonra, Kanser Haftası yapılmışsin ne yazar? tedavi için kim verebilir 50 bin lira?"

— "Erken teşhis edilen cilt, meme, boğaz ve bazı iç organ kanserleri yüzde yüzüne yakın tedavi olanağı vermektedir."

temine gidilmektedir. Ayrıca son yıllarda uygulanmaya başlanan ve adına kemoterapi denilen ilaçla da kanser tedavisi yapılabilmektedir. Erken tanısı olan, örneğin, cilt, meme, boğaz ve bazı iç organ kanserlerinde bile yaklaşımlarla, ABD ve Sovyetler Birliği'nde çalışmalar yoğun olarak sürdürülmüştür.

Bugün Türkiye'de dünyada bulunan tüm tedavi cihazları bulunmaktadır. Ne var ki yetmiş kişiden çok, cilt hastanelerinde değil, radyoaktif maddelerle tedavi zamanı sağlığı kanser tedavisinde bizi uzaklaştırmaktadır. Halkın eğitimlenmesi, devlet ve öznelikle geç başvuruya neden olmakta ve istenen sonuç alınmamaktadır.

Yıldız en az iki defa yapılacak bir genel kontrol geç tanınmaya ortadan kaldırıp tedavide büyük oranda değişiklik yaratılabilir. Ne var ki bugün Türkiye'de hiç şikayeti olmayan vatandaşın doktora gitmesi bilinci olmadığı gibi, bu bilim olsa da Türkiye'de verilen sağlık hizmeti herkesi yeterli defa kontrol edebilmesi için yeterli personel sayısına ve anlayışına sahip değildir.

— Tedavisi konusunda yurdumuzda yeni dünyaya başlayan ve adına kemoterapi denilen ilaçla da kanser tedavisi yapılabilmektedir. Erken tanısı olan, örneğin, cilt, meme, boğaz ve bazı iç organ kanserlerinde bile yaklaşımlarla, ABD ve Sovyetler Birliği'nde çalışmalar yoğun olarak sürdürülmüştür.

— Kanser Haftası'nın yararları konusunda ne düşünüyorsunuz?
— Hiç bir yarar olduğunu kanısında değildi. Her sene "Kanserden korkma geç kalmaktan kork" denir, kanser araştırmaları yapılmaz. Kanser hastanesi az. Hasta geç kalmamak için bize gelir, biz ona alet yokluğundan bir ay sonraya randevu veririz.

— Neler yapılabilir?
— Geniş kanser taramaları yapılabilir. Bölgesel araştırmalar yapılabilir. Türkiye'de bölgesel kanserler vardır, bunlar üzerine araştırmalar yapılabilir. Erzurum'da yemek borusu kanserleri, Gölneyde troid bez kanserleri, körsöl bölgesinde cilt kanserleri fazla görülür. Bunlar için tarama ekipleri çıkarılabilir, erken teşhis imkanı sağlanır. Bölgesel kanserlerin nedenleri araştırılır ve önem alınır. Bunlar yapılmadıktan sonra kanser haftası protokol haftası olmaktan ötede gidemez. Türkiye'de, doğru savarsak bulduğumuz, 250 bin kanserli hasta vardı geçen sene. Bunun artmadığını kabul edelim. Türkiye'deki hastanelerde şöyle ka-ba bir hesapla en fazla bin kanserli hasta tedavi edilebilir. Gerisi?

— Sigara bu arada özellikle üzerinde durulan bir madde..
— Evet, o dış tahriş etkeni olarak rol oynuyor. Zift boğazı tahriş ediyor. Boğaz kanseri rastlanan hastaların yüzde yüzüne yakını sigara içenlerden oluyor. Bu bir gerçek hiç kuşkusuz. Ancak şöyle bir yanı da var, sigara içenlerde de görülebiliyor ve her sigara içende boğaz kanseri oluyorum.

— Tedavi yöntemleri konusunda ne söyleyebilirsiniz?
— Erken tanıya gidildiği takdirde tedavi olabılır ve bu takdirde tedavi olanagı büyük ölçüde artmaktadır. Ne var ki birçok kanser türü de erken tanıya

DEĞİNME
LER necati
güngör

Bir dergi,
iki roman

Önce şunu haber verelim: Aydınlık'ın sanat sayfası artık yazarlara dar geliyor. Gerçekte mutlu bir durum bu. Ancak daha yetkin kalemlerin, daha düzeyli yazıların ve daha yoğun sanat haberlerinin yer almasını engelleyen bir durum öze yandı. Çözüm olarak sanat ve edebiyata tam sayfa ayırma tasarısı gündeme geldi. Koşullar elverişli değil, ancak haftalar içinde gerçekleştirilebilir bu tasarı.

Somut'ta
12 Mart hikayeleri

Somut, sahibi Necdet Ökmen'in iyniyetli, özverili çabalarıyla beslenen, ayakta duran genç bir dergi. Çıktısından bu yana ünülerin yanı sıra ad az duyulmuş ya da hiç duyulmamış "yazar olma aday" kalemleri kolllamaya çalışan bir havası var Somut'un. Bundan bir süre önce gerçekleştirilen "yeni yazarlar" özel sayfası, kolaylaşın bir kanıtı sayılır. Geçtiğimiz şubat-mart sayısında Somut dergisi yeni bir çabanın ardında görüldü. 12 Mart hikayeleri özel sayfası. 12 Mart fırtınasının üzerinden dokuz yıl gibi azımsanmayacak bir süre geçtikten sonra böyle bir özel sayfa aynı gündeme alınması Necdet Ökmen öyle açıklıyor: "12 Mart'ı o dönemde gazete sayfalaında kalmış kurula haberler halinde birkamurula, o günleri tüm büyüklerin yaşatarak bellekleri perçinlemeli ki en iyi niyetli askerden en sorumsuz sivilde değin tüm ulusumuz bir kez daha aynı yanışı düşsün. Bunu da ancak edebiyatçılar yapabilir. 12 Mart hikayelerini biraraya getirizimizden nedeni başka nedeni budur." Ne ki, gerek nice açılan

anlattığı insanla özdeşleşmiyor. Konuya dışarıdan bakıldığı beşbelli. Bir de konuların, kimi öykülerdeki konuların 12 Mart'la ilişkisinin dolaylı ve soyut olduğunu düşünürsek, bundan sonrası için bile, iyimserlik taşımamızın olanacağı yok.

Bereketli Topraklar
Üzerinde

1979'un son aylarında dördüncü ayını tükettüğümüz 1980'in başından beri yazın yaşantımız bugüne dek görülmemiş düzeyde bir bunalıma girdi. Dünyadaki ve ülkemizdeki bunalım kaçınılmaz olarak yazın yollarını da tıkadı. Kitap basımında elle tutulur bir düşüş oldu bir kaç aydan beri. Buna karşılık yazın ürünlerini kitleye götürme çizgisinde bir duraksama görülmediğini rahathlıkla söyleyebiliriz. TV yapımcıları, birçok yapıtı ekrana aktardılar. Bunların en önemlisi Tank Dursun K'nın "Denizin Kani" uyarlamasıydı bana göre. Romannın yazarından sıradan izleyiciye değin herkesin beğendiği bir dizi oldu bu uyarlama. Bana sorarsanız romanın düzeyini tutturabilmiş değildi. Romandaki deniz efsanelerinin masallarının, bunları aktaran dil güzelliğinin resmi nasıl çekilebilirdi ki? "Denizin Kani", yazının sinemaya olan üstünlüğünü kanıtlayordu sanki dizi boyunca!

Burada asıl sözünü etmek istediğim, Orhan Kemal'in romanından çekilen "Bereketli Topraklar Üzerinde" filmi... Doğrusu ağır bir sorumluluk romanımızın kilmometre taşlarından biri olan "Bereketli Topraklar Üzerinde"yi filme çekmeye kalkmak... Daha önceki "Kanal" filmiyle haklı bir ilgi toplayan genç yönetmen Erden Kıral, şimdi bu ağır sorumluluğu yüklenmiş olarak karşımızda. Sinema mevsiinin hayli ilerlemiş bir noktasında da olsa, izleyici kitlesine sunulacakları sanırım, Kıral'ın filmi... "Denizin Kani" filmi için söylediğimiziz "Bereketli Topraklar Üzerinde" için de söyleyebilir miyiz? Evet, Erden Kıral da, Yücel Çakmaklı gibi ağırlıklı olan bir yazın yapıtının duyarlığını perdeye aktarmamız zorluğu ve rizikosunu omuzlamış... Ne ki "yazınımızda çokça özgün, yumuşak, insan yüreğinde ince bir sızı gibi kendini duyan Orhan Kemal duyarlığını nesimleyebildiğini söylemek zor. Kıral'ın. Filmi eleştirmek olanaklı söylemiyoruz bunu. Kaldı ki gereçleri kullanması, yer ver çarpıcı fotoğrafları, romanın iskeletini bozmadan günümüzün gereçleriyle birleştirilebilmesi bence övgüye değer. Ama

işte bütün bunlar, duyarlıkla beslenmeyece Orhan Kemal'ine sinemaya aktarmak, genç Tir yönetmen için rizikolu bir iş.

Tırpan
Bu yılın önemli roman uyarlamalarından biri de Fakir Baykurt'un yazdığı "Tırpan"ı. Yayınlandığı yıllarda keyifle okumuştuk "Tırpan"ı. Günün isterlerini ustacana yansıttığından mıydı acaba? Belki de... Sahne, doyurucuğu gitmiş, eti ayrılmış, yalnızca olay halinde iskeleti kalmış "Tırpan"ın. Yine genç bir tiyatro yönetmeni olan Taner Barlas için bir talihsizlik bu. Bir de şu var; romanın kimi kişilerine, bildirisine, eski inanca ve sevgiye yaklaşmıyoruz 1980 Türkiye'sinde Uluğuş Nene'nin yaşarlığına karşın (ama İzzet'in "beşer yanları daha ağır basıyor du hakçası) Dürrü'de eskiven bayatlayan bir şeyler var. Bu konuda Adnan Binyazar'ın yargısı da ilginç. "Örneğin Tırpan (Fakir Baykurt) yazıldığı dönemden başka bir günün okunuyordu, bugün daha değişik değerlendirmelere okunmak durumundadır. Ödönemin yöneticileriyle (aynı kişiler olsalar bile) bugünün yöneticileri arasında bir takım başlıklar doğmuştur" (Aydınlik, 23/3/1980)

Hepimizin bildiği gibi roman zamana direndiği ölçüde değerlidir. Şehir Tiyatroları sahnelerinde oynanan "Tırpan" oyunu ise, (Suna Pekuyusu'na) usta oyunculuğuna karşın bir eskimeyi hızlandırıyor üdet.

Atmasyonya Berberi

Söz Şehir Tiyatrolarından açılınca, Aziz Nesin'in "Atmasyonya Berberi" ne de bir iki tümcüle değinelim... Yazarlık ünü uluslararası boyutlara ulaşmış, kitapları bilim kaç dile aktarılmış Aziz Nesin 1980 Türkiye'sinde nelerle uğraşıyor; topluma sunduğu bildirim düzeyi nedir? "Atmasyonya Berberi" bu soruların yanıtını çarpıcı biçimde veriyor. Tiyatro eleştirmenlerimiz neden gormezden geliyorlar, Aziz Nesin imzasıyla sunulan, hanım oyuclarının bol bol göbek attığı (yakıştıрма değil), arada bir zamlardan söz çaracak "toplumsal" iğni kurtarmaya çalışan bu bildirisi boş oyuğu? "Atmasyonya Berberi" türünden hafif, çerezlik bir oyuna Aziz Nesin değil de böyle garip benileyin-genç bir yazar imzasını atsaydı sütün sene önu açılmazdı sanat yolunda. Aziz Nesin artık "büyük yazar" imajının kazancıyla oyalanıyor? Ortaya konulan ürüne barksak öyle!

Bol bol damga
vruyorlar

İhakkını aradığı için yemediği damga kalmayan Resul Yolcu.

Judo Milli Takım Antrenörü

Özmen, Resul Yolcu'nun Federasyona ters düştüğü için Milli Takıma alınmadığını söyledi

ÖZTEKİN ERDAGI
Son günlerde judocu Resul Yolcu ile ilgili gerek yönetici kademede bulunan kişiler gerekse bazı çevreler çeşitli açıklamalar yaptılar.

Geçtiğimiz yıl Judo Federasyonu Başkanlığı yapan Resul Yolcu'nun milli takıma alınmaması konusunda yetkililer birbirini tutmayan açıklamalar yaptılar. Bu defa Judo Milli Takımı antrenörü Adnan Özmen ile Resul Yolcu'nun milli takıma alınmaması konusunda görüşme yaptık. Federasyon Başkanı Cihat Uskan'ın Türkiye Şampiyona-

sına katılmadığı için Yolcu'nun Milli Takım kadrosuna alınmadığı yolundaki açıklamalarının tersine Adnan Özmen, Yolcu'nun Federasyona ters düştüğü için Milli Takıma alınmadığını söyledi. Özmen ile yaptığımız görüşme şöyle:

AYDINLIK: Federasyon, Resul Yolcu'nun Türkiye Şampiyonasına katılmadığı için Milli Takım kadrosuna alınmadığını açıkladı. Habuki şunda kadroda bulunan Süheyl, Kamil ve Hataylı sporcular da Türkiye Şampiyonasına katılmamışlardı. Bu durumu nasıl açıklıyorsunuz?
ÖZMEN: Valla... bunu bilemem. Ancak Milli Takım kampı Federasyona ters düşmeyen, bölük, kişirtilik yapılmayan herkese açıktır. Bu durumda iki sporcu Milli Takıma giremez. Resul Yolcu ve şunda cezalı bulunan Recep Koç...

Su anda elimizdeki kadro içinde seçme yapıyoruz. Bu seçme 3 kez tekrarlanacak. İlk iki seçmede rakibini yenen sporcu üçüncü seçmeye katılmayacak. **AYDINLIK:** Su andaki seçmeler Federasyonun belirlediği sporcular arasında yapıyor. Ornelin Kamil Korucu, Kemal Korucu ve Süheyl Yeşilnu'nun kılolarında ya rakibi yok, ya da çok zayıf.

ÖZMEN: Yok böyle bir şey, bütün sporcular birbirlerini eleyebilecek kapasitede. Milli Takıma yükselmiş sporcular... Bazılar daha üstüne ne yapalım. Onlar mutlaka Milli Takıma girerler...

Tevfik Kış, Greko-Romentakımı Avrupa'ya gönderilirse istifa edecek

Genç Milli Futbol Takımı kadrosu yeniden oluşturuluyor

ANKARA
Futbol Federasyonu Başkanı İbrahim İskece UEFA Gençler Şampiyonasında grubunda sonuncu olan Genç Milli Takım kadrosunun tamamen değiştirilerek yeniden oluşturulacağını söyledi.

İskece, Genç Milli Takımımızın grubunda güçlü rakiplerle mücadele ettiğine, tecrübe, fizik ve kondüsyon yönünden yetersiz kaldığına dikkat çekerek şunları söyledi:

"Genç Milli Takımımız geleceğe yönelik çalışmalar yapmamız için bir zaruret olmuştur. Bu konuda Federasyon Teknik Kurulumuzda da görüş birliğine varılmıştır.

Tüm bölgelerdeki ajanlarımızla uyum sağlayarak Türkiye çapında taramaya gidilecek. 12-14, 14-16 ve 16-18 yaş gruplarındaki genç futbolcularımız bölgeirimiz aracılığıyla tespit edilerek Federasyonumuzda bildirilecek. Bu yetenekli gençlerimizin temmuz ayı içinde Ödemiş-Gölcük yaylasında bir araya getirilecek ve antrenörlüğümüzün gözetiminde çok geniş kapsamlı yürütülecek. Gelecek vadeden futbolcular sürekl olarak kampa alınacaklardır. Özellikle 14-18 yaş grubundaki gençlerimiz en iyi şekilde değerlendirilmeye başlanarak yararlanmaları amaçlanıyor. Böyle geleceğin Genç Milli Takımının nüvesini teşkil etmiş olacağız."

ANKARA
Greko-Romen Milli Takımı Başantrenörü Tevfik Kış, Salih Bora olayının haddinden fazla büyütüldüğünü belirtti ve "Ben yetkili kişi olarak kampa önce disiplin isterim. Bu disipline uymayan kim olursa olsun göz yaşına bakmadan kampa alınmaz. Salih Bora da disiplinsiz hareketleri ile kampa çıkarmayı hakketti. Ben ve arkadaşlarımız yetkimizi kullanarak Salih Bora'yı kampa çıkardık ve Avrupa Şampiyonasına Greko-Romen Milli Takımı Avrupa Şampiyonasına götürülmemesine karar verdik. Çünkü Avrupa Şampiyonasına gitsek çok ağır hezimete uğrarız. Yine de dedikimiz gibi son söz federasyonundur. Ama raporumuz dışında bir karar verilirse istifa edeceğim" şeklinde konuştu.

ANKARA
Başantrenörü Tevfik Kış, Salih Bora olayının haddinden fazla büyütüldüğünü belirtti ve "Ben yetkili kişi olarak kampa önce disiplin isterim. Bu disipline uymayan kim olursa olsun göz yaşına bakmadan kampa alınmaz. Salih Bora da disiplinsiz hareketleri ile kampa çıkarmayı hakketti. Ben ve arkadaşlarımız yetkimizi kullanarak Salih Bora'yı kampa çıkardık ve Avrupa Şampiyonasına Greko-Romen Milli Takımı Avrupa Şampiyonasına götürülmemesine karar verdik. Çünkü Avrupa Şampiyonasına gitsek çok ağır hezimete uğrarız. Yine de dedikimiz gibi son söz federasyonundur. Ama raporumuz dışında bir karar verilirse istifa edeceğim" şeklinde konuştu.

Dietmar Mögenburg Almanların çok umut bağladığı sporcu. Avrupa Şampiyonasında Mögenburg en iyi derecesini elde eden atlet oldu.

Karl Fleschen

ALMANLARIN ATLETİZMDE YENİ UMUTLARI

Avrupa Kapalı Spor atletizm şampiyonasında Dietmar Mögenburg'un 2.31'lik derecesi olumlu değerlendirildi.

Elke Decker

Çoban Ressam
Ankara'da yapıtlarını sergiledi

Çoban Ressam adıyla tanınan Gürsel Tunali, 14 kişisel sergisini Ankara'da Türk-İş Sanat Galerisinde açtı. Serginin açılış günü, Çoban Ressam kırk dakika içerisinde yüz adet portre eskizi çizerek dünya rekorunu kırdı. Ressam bu rekoru beş yıllık çalışmalarına borçlu olduğunu belirtti.

Çoban ressam, bir açık hava çalışmasında.

Çağımızın uzay çağı olduğunu ve sanatçılarda bu çağa ayak uydurmak zorunda olduğunu söyleyen Çoban Ressam, sanatın işlevi konusundaki görüşlerini şöyle özetledi: "Çıkar için yapılan sanat afiş olur. Devletimizin gün geçirmeden sanata önem vermesi halinde, ilkinin bunalımdan çıkacağını iddia ediyorum. Sanatçı bol olan ülkeleri hiç bir ülke sömiremez. Bir ül-

ke bunalıma düştü ise o bunalımdan büyük sanatlar çıkar ve bunalımdan kurtulur. Sanatçının en son çalışmalarının yer aldığı sergi 15 Nisan gününe kadar izlenebilir.

Şule Sönmez Çandar
ilk kolaj sergisini açıyor

ŞULE S. ÇANDAR

Şule Sönmez Çandar, Ankara Sanatseverler Derneğinde 9-19 Nisan arasında kolajlarını sergileyecek. Sergi, "Çevreden Aldıklarım" adını taşıyor.

Şule Sönmez Çandar 1972 yılında Devlet Güzel Sanatlar Akademisi "Seyir ve Görüntü Sanatları" bölümünü bitirdi. Çalışmalarını, afiş, kitap kapağı, kitap resimleme

çocuk kitapları dallarında yoğunlaştı. Babasının işi dolayısıyla Anadolu'nun çeşitli yörelerini tanıdı, çocukluğu oralarda geçti. Resim konusundaki ilk etkileneşleri 1976 yılında ölen babası ressam Enver Sönmez'in izlenimlerini taşıyor. Yurdun çeşitli köşeleri ve kent yaşamından edindiğini izlenimleri, çalışmalarının konularını oluşturdu. Kolaj çalışmalarını üzerine Şule Sönmez Çandar şunları söyledi: "Çevreden Aldıklarım" adlı sergim, ilk kişisel sergidir. Böylece çevreden aldıklarımı çevreye verme çabası güttüm.

Muzaffer Buyrukçu'nun
"Kavga" adlı yapıtı
oyunlaştırıldı

Öykücü Muzaffer Buyrukçu'nun "Kavga" adıyla yayınlanmış olan dizi öyküsü, Özel Arabul tarafından radyo oyunu haline getirildi. TRT'nin "Arkası Yarın" programında bir hafta sürecek olan "Kavga", bilindiği gibi 1967'de yayınlanmış, 1968 yılında da Saht Park Ödülünü kazanmıştı.

İkinci basımı 1966'da Okar Yayınları tarafından çıkan "Kavga'da, birbirini bütinleyen dokuz öykü yer alıyor.

Ote yandan Muzaffer Buyrukçu'nun "Bu Uzun Gece" adlı yeni bir romanla, bazı öyküler üzerinde çalışmalarını sürdürdüğü öğrenildi.

Ankara Devlet Balesi
Istanbul Festivaline
katılmıyor

Ankara Devlet Balesinin, her yıl yaz başında İstanbul'da düzenlenen sanat ve kültür festivaline bu yıl katılmayacağı açıklandı.

Ankara Devlet Opera ve Balesi yetkilileri, festival organizasyon komitesinin, bu yıl da Devlet Balesini bir temsille festivale çağırıldığını, "Bahçesaray Çeşmesi" adlı eserin sunulmasını ve bu eserde balenin banttan alınacak müzik eşliğinde icra yapmasını istediklerini belirttiler.

Yetkililer "Bahçesaray Çeşmesi" balesinin çok büyük ve karışık bir bale yapıtı olduğunu, ancak orkestra eşliğinde temsil edilebileceğini komite yetkililerine bildirdiklerini açıkladılar.

Anadolu Ajansı muhbirinin edindiği bilgiye göre, festival komitesinin varolan bütcenin, orkestranın da giderlerini karşılamayacağını belirtmesi üzerine, Devlet Balesi yetkilileri bu yılki festivale katılmaktan vazgeçtiler.

Konya'da çıkan "Gözlem" dergisinin
şir-öykü yarışması sonuçlandı

Konya'da yayınlanmakta olan Gözlem dergisinin açtığı serbest konulu öykü ve "Cocuk" konulu şiir yarışması sonuçlandı.

Öykü dalında birinciliğe değer ürün bulunmayan yarışmada, ikincilik ödülü "Karpuz Kestim Yiyen Yuvu" adlı öyküsüyle Erhan Tigi'ye, üçüncülük ödülü "Akla Kara" adlı öyküsüyle Mustafa Yanık'a verildi.

Şiir yarışmasında ise birinciliği "Cocuk" adlı şiirle Hayrettin Tokdemir, ikinciliği "Karanlık Sivridar Nurtopu Şafakları" adlı şiirle Sedat Kısa, üçüncülüğü de "Seik Sek" adlı şiirle Nevruz Çerik kazandı. Bu dalda G. Mehmet Uygun, Vedat Güler ve Suat Yigmetpate de mansiyon aldılar.

1. Ligde Geçen Hafta

Yukardakilerin keyfi bozuldu!...

1. Türkiye Liginde 24 haftayı da geride bıraktırken üst sıralardaki ilk dört takımın diğer takımlardan komasının artık iyice belirginleştiğini görüyoruz... Trabzonspor'un Göztepe'ye bir puan kaptırması, Bursaspor ve Rizespor'un haftayı puansız kapatmaları na rağmen bu takımların sıralamada yerlerinin değişmesi hatta yetişen takımların bile görüldükleri bir gerçektir...

gütmeye devam ediyor... Bu hafta lige başladıklarından beri en kötü futbol ve bol şansa yendi. Önümüzdeki haftalarda takımların fikstürdeki durumları yüzünden en şanslı takımlar Trabzonspor ve Galatasaray bir şampiyonluk hesapları yaparken diğer düşmemek için bu şanslarını kullanacaklar...

HAFTANIN GÖRÜNÜŞÜ
HAFTANIN TAKIMI: DIYARBAKIRSPOR
HAFTANIN FUTBOLCUSU: B. Mustafa (Altay)
HAFTANIN MAÇI: Trabzonspor-Göztepe
HAFTANIN HAKEMLERİ: Talat Tokat, Necdet Arkoç, Hasan Güven (Kayserispor-Besiktas maçı)
HAFTANIN KARMASI: Adil (Orduspor)-Turan (Diyarbakırspor), Bilal (Eskişehirspor), Enver (Kayserispor), Timurçin (Adanaspor)-Reşit (Diyarbakırspor), Nevruz (Altay), Recai (Diyarbakırspor)-Arif (Orduspor), Özer (Adanaspor), B. Mustafa (Altay)

ALT SİRALARDAKİ TAKIMLARINIZIN İSE Diyarbakırspor'un başlamak üzere Göztepe ve Adanaspor'un atakları bu hafta da devam etti...

Diyarbakırspor için zorlu takım Bursaaspor'u net bir galibiyetle puansız bıraktı. Gerçi Diyarbakırspor'un kurtuluşunun çok zor olduğunu söyleyebiliriz ama kim bilir bu durum da giden bir lig sonucunda ne olabilir? Hani ne demişler top yuvarlak-tır!)

Ligin baş takımı Rizespor form düşüklüğü göstermeye başladığından bir puan da-

tanak Göztepe'den bir puanı zorlukla aldı... Fenerbahçe Orduspor'u kötü bir futbol ve bol şansa yendi. Önümüzdeki haftalarda takımların fikstürdeki durumları yüzünden en şanslı takımlar Trabzonspor ve Galatasaray bir şampiyonluk hesapları yaparken diğer düşmemek için bu şanslarını kullanacaklar...

HAFTANIN GÖRÜNÜŞÜ
HAFTANIN TAKIMI: DIYARBAKIRSPOR
HAFTANIN FUTBOLCUSU: B. Mustafa (Altay)
HAFTANIN MAÇI: Trabzonspor-Göztepe
HAFTANIN HAKEMLERİ: Talat Tokat, Necdet Arkoç, Hasan Güven (Kayserispor-Besiktas maçı)
HAFTANIN KARMASI: Adil (Orduspor)-Turan (Diyarbakırspor), Bilal (Eskişehirspor), Enver (Kayserispor), Timurçin (Adanaspor)-Reşit (Diyarbakırspor), Nevruz (Altay), Recai (Diyarbakırspor)-Arif (Orduspor), Özer (Adanaspor), B. Mustafa (Altay)

ALT SİRALARDAKİ TAKIMLARINIZIN İSE Diyarbakırspor'un başlamak üzere Göztepe ve Adanaspor'un atakları bu hafta da devam etti...

Diyarbakırspor için zorlu takım Bursaaspor'u net bir galibiyetle puansız bıraktı. Gerçi Diyarbakırspor'un kurtuluşunun çok zor olduğunu söyleyebiliriz ama kim bilir bu durum da giden bir lig sonucunda ne olabilir? Hani ne demişler top yuvarlak-tır!)

Ligin baş takımı Rizespor form düşüklüğü göstermeye başladığından bir puan da-

Sindelfingen'de yapılan Avrupa Kapalı Salon Atletizm Şampiyonasında 4 Batı Alman atleti altın madalya kazandı. Alman atletlerinin başarılarını olumlu olarak değerlendiriyorlar ve önümüzdeki dönem yapılacak açık hava atletizm yarışmaları için bu atletlere oldukça umut bağlıyorlar.

Almanların göttükçe popüler hale gelen ve umut bağlanan atletleri şunlar: Dietmar Mögenburg: Avrupa salon atletizm yarışında daha hızlı bir genç Mögenburg kadar iyi bir derece yapamadı. Mögenburg bu yarışmada 2.31'lik bir derece elde etti. Böylece genç atlet uluslararası planda da öne fırladı ve hatta Polonyalı olimpiyat şampiyonu Wszola'yi (2.29) geride bıraktı. Sindelfingen'deki Avrupa Şampiyonasında 3000 metrede Avrupa şampiyonu olan

Anke Wegt Avrupa Şampiyonasında uzun atlamada gümüş madalya kazandı.

ESKİ THKO'LULAR ANLATIYOR 1

"Halktan, ' biz iktidara gelince çiçek atacak' diye söz edilirdi"

DEVİRİM ÇOK YAKIN SANILIYORDU

"Nurhak'tan Kızıldere'ye 12 Mart'ın Eylemcileri Anlatıyor" adlı, 12 Mart'ı konu alan yazı dizimizin birinci bölümünden sonra Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Cephesi Örgütünün eylemlerine katılan, fakat şimdi bu eylem tarzını yanlış bulan Necmi Demir ve arkadaşlarının katıldığı bir tartışma yayımlandı. Bugün de THKO'nun eylemlerine katılan Recep Sakın, Türkan Sabıncu ve Seyfi Alkan'ın katıldığı bir tartışmayı yayınlıyoruz.

Recep Sakın, Fen Fakültesinde öğrenciyken THKO'nun eylemlerine katıldı ve 1971 yılında Sinan Cemgil ve arkadaşlarıyla birlikte Nurhak dağlarına çıktı ve orada yakalandı. İdamla yargılandıktan sonra, 15 yıla mahkum oldu, 1975 yılında af kanunu çerçevesinde serbest bırakıldı.

Türkan Sabıncu, ODTÜ öğrencisiyken THKO'nun Ankara ve İstanbul'daki çeşitli faaliyetlerine katıldı. 1972 yılında yakalanarak, idamla yargılandı, 15 yıla mahkum olarak, 1975'te serbest bırakıldı.

Seyfi Alkan, Fen Fakültesinde öğrenciyken THKO'nun eylemlerine katıldı. İdamla yargılandı, 15 yıla mahkum oldu, 1975 yılında cezaevinden çıktı. Daha sonra arkadaşlarıyla birlikte katıldığı Türkiye İşçi Köylü Partisinde, Gaziantep örgütünde yönetici görevinde bulundu.

Her üç devrimci de, 12 Mart diziminin birinci bölümünde yayınlanan THKO'luların Amerikalılara kaçırılması eylemlerinin içinde yer aldılar.

Türkan Sabıncu: "Ben iki senede THKO iktidara gelir diye düşünüyordum"

"Bir sürü insan bize katılmaya kalktı. Fakat onları almadık. Çünkü adam toplamak diye bir amacımız da yoktu"

İsrail zindanları

El Fateh' in önderlerinden Abu Ali Siso'yu gardiyan sürekli tahrik ediyordu. Bir gün dayanamadı ve kaşıyla vurdu gardiyana. Bunun üzerine kolunu kırdılar. Ancak biz de sessiz kalmadık. Hemen geniş bir kitle hareketi gelişti, ayaklanma başladı. Müdür özür dilemek zorunda kaldı

Siyonistler, Hristiyan Arapları da Müslüman toplumdandan uzaklaştırmak amacıyla güttüler. Kiliseler aracılığıyla Hristiyanlar üzerinde etkili olan Müslümanları terici etmeye çalıştılar. Daha önceleri Rus Ortodoks Rum Ortodoks Kilisesinin ve Fransızların burada etki alanları yaratma girişimleri olmuştu. Sonuçta Hristiyan Arapların arasında işbirlikçi bir grup oluşmuştu. Siyonistler bu işbirlikçileri en son İngilizlerden miras aldılar. Hristiyanları tarafsızlaştırdılar. Bunlara askerlik yaptırıldı, devlet görevleri verdiler ve bu yolla Hristiyanları Müslümanlardan uzaklaştırdılar.

Üçüncü bir grup ise Bedevilerdir. Bunlar çölde yaşayan insanlardır. Siyonistler, Bedevilerin Arap olmadıklarını ileri sürdüler. Dolayısıyla Araplar karşıyken Hristiyan Araplarla birlikte ittifak kurmaya çalıştılar. Bunu "Arap zulmüne karşı başkaldırma" kılıfına büzdürdüler. Feodal bağlardan yararlanarak, aşiret reislerini elde ettiler ve bu yolla amaçlarına ulaşmaları kolay oldu.

Hapishanede gördüğüm gardiyan Araplar işte bu toplulukların insanlarıydı.

AJANLAR

Kırk gün sonra beni alt hücelere aldılar. Buranın şartları biraz daha iyiydi. Yemek ve günde iki sigara veriyorlardı. Hücrenin içinde açıkta olmakla birlikte yine de bir havalardı. Beni ilk kez güneşe çıkardılar. Ama keyiflerine göre...15 dakika...Ve ellerim kelepçeli...

Burada kaldığım bir aylık süre içinde yanma 25 adam soktular. Bunların 10-15 tanesi ajandı. Çeşitli sorunlarla verdiğimiz ifademin doğruluğunu saptamaya çalışıyorlardı: -Memleketin nere, biraz anlatsana sizin oranın...

-Adresini versen de çıktuktan sonra sana mektup yazsam...

-Hadi, Türkiye bir türlü söyle de dinleyelim...

PEYGAMBER OLDUM

Ve bir gün iki kişi getirdiler hücreme. Kapıyı çekiş getirdiler. Ben pek konuşmazdım. Lafı yeni gelenler acaardı genellikle. Fakat bunlarda bir tuhaflık vardı...

Bir yandan yeni gelenleri süzüyor, bir yandan da niyetlerini kavramaya çalışıyordum ki, birden dehşetle irkildim.

Bu adamlar akıllı hastasıydı. Çaresiz göğüslemek gerekiyordu bu oyunda da. Karanlık bastırıldı yattık. Doğrusu aklıma gelmemişti. Uykunun arasında, nefesimin daraldığını hissettim, gözlerimi açtım, iki acmasız pençe boğazımı sıkıyordu!

Olanca gücümü fırladım yerimden ve bağurmaya başladım. Bu kez beni dövmeye kalktılar. Boğuştuk.

Artık uyumak da mümkün değildi.

ISRAİL ZİNDANLARINDA 7 YIL Faik Bulut anlatıyor

Kemal Adnan hareketına katılan Filistin gerillalarından üçü. Dallah Said al Mograbi Ail Hüseyin Murad ve Muhammed Fad'l Esad. Tutsak düşen Ali Hüseyin'in hapishanede kollanır kırıldı.

Bu işin içinden nasıl çıkacağımı sürekli tetikte bekliyordum. Nasıl olsa zavıf bir anımı yakalayabilirdim.

Taktik değiştirdim. Onları uysallaştırmaya çalıştım. İyi davrandım, yakalarının düğmesini, Yanına geldiklerinde Allah'tan söz açtım. Peygamber olduğumu söyledim onlara. Askeri üniforma giyiyordum. Bundan yararlandım, polis olduğumu anlatmaya çalıştım işaretlerle. Kuşkuyla düştiler.

Ve idare bu insanların bir süre sonra uysallaştığını görünce hemen aldı onları hücreden.

IDAM ETMEZLER AMA

Bir süre sonra yukarı hücelere çıkarıldılar beni. Burası biraz daha serbestti. İlk kez öteki tutuklu Araplarla birlikte güneşe çıktım. Yine ilk kez Araça sözcükler sormaya ve bunları ezberlemeye başladım. Spor yapmaya çalıştım ama yaralarım henüz iyileşmemişti, bacaklarım hala uyuştuktu.

Yanımdaki hücrede Tel Aviv hava alanı basınında sağ olarak ele geçirilen tek Japon gerilla vardı. Kısacası, zavıf gençti bu.

İsrail kanunlarında idam cezası yoktur. Yalnız Eichmann'a bu ceza uygulandı. Japon gerillayı ise idam etmediler. Ama bu insan 7-8 yıldır eli kolu kelepçeli hücrede tutuluyor ve ona sürekli iş yapılıyor.

Bu işlemlerden ötürü bugün çıldırış durumdaydım!

BABİL KANUNLARI

İsrail zindanlarında en vahşi işkence uygulandı.

Hapisanelerde küfür, dayak, zindana atma günlük olaylardandır. Mahkumun biraz güçlü kuvvetliyse, üzerine zehirli gaz püskürtülüp bayılabilir ve ondan sonra dövlükür. Gardiyanlara kesin itaat birinci koşuldur. Mahkumların başlarını eğerek konuşmaları ve "Ağam" diye hitap etmeleri gerekir. Müebbetlerin bulunduğu Aşağı cation cezaevinde ise gardiyanla konuşurken diz çökmek zorunluluğu vardır.

Gardiyanla el kaldıran olursa ona Babil Kanunları uygulanır. Mutlakla bir tarafını kırarlar.

Benden 15 gün önce tahliye olan Abu Ali Siso, El Fateh'in ikinci derecede önderlerindedir. Hücredeyken gardiyan Siso'yu her gün tahrik ediyordu. Bir gün dayanamadı ve kaşıyla vurdu gardiyana. Bunun üzerine kolunu kırdılar. Ancak biz de sessiz kalmadık. Hemen geniş bir kitle hareketi gelişti, ayaklanma başladı. Müdür özür dilemek zorunda kaldı.

Tel Aviv'de Hayfa arasındaki İsrail askeri hedeflerine karşı düzenlenen Kemal Adnan hareketi katılan Filistinli gerillalardan Ali Hüseyin Murad'ın da kollanır kırıldı, tek oç almak için...

YARIN: Siyonist mantık

AYDINLIK - Eylemlere girerken neler düşünüyorsunuz, neler umuyordunuz?

TURKAN SABUNCU - THKO'nun amacı banka soymak, elde edilen parayla silah ve ihtiyaçları alıp dağa yerleşmekti.

RECEP SAKIN - Anlayışımız basitti. Silahlı mücadeleye önderlik edecektik. Millet de arkamızdan gelecekti.

TURKAN SABUNCU - Ben Castro'nun etkisindeydim. İki yıla kadar THKO iktidarı ele alır, diye düşünüyordum. Şimdi bu eylemleri yaparız, sonra dağa çıkarız savaşırsınız, diyordum. Che Guevara kaç savaşçıyla, kaç gün direnmiş, iktidarı almış. Türkiye başka ama neden aynı Küba'daki gibi olmasın diyordum. Hareket bize ideolojiyi unutturuyordu. Eylem üstüne eylem, gizli işler, illegal yaşantı... Bunlara kapılmıştık. Hiç ideolojik yanını düşünmüyorduk. Arkadaşlarımız Filistin'den gelmişlerdi. Onların efsanesi bize yetiyordu.

SEYFİ ALKAN - Ben Recep yaralandıktan ve ODTÜ revirinde yatırdıktan sonra 202'ye gelip gitmeye başladım. Dede (Hüseyin İnan) ile konuşmadım. Kimseyle konuşmadım. Benimle ideolojik hiç bir şey konuşmadı. THKO'nun ilk banka soygununu Denizlerin yaptığını bile anlamadım.

RECEP SAKIN - Oyle şeyler bilmiyoruz. Bize dağa çıkılacak deniyor. Biz de dağa çıkacağız diyoruz. Bir gün Dede, "Sen THKO'nun bir neferisin. Görev alacağız", dedi ve beni Malatya'ya Teslim Töre'ye görmeye gönderdi. Ondan sonra bana söylenen işleri yapmaya başladım. Fazla bir şey düşünmüyordum. Genel olarak anti-emperyalist bir mücadele içinde olduğumu düşünmekte yetiniyordum.

AYDINLIK - Denizlerin Amerikalıların öldürmesinde neler rol oynadı? Bunu nasıl yorumladınız?

TURKAN SABUNCU - Daha önce de açıkladım. Hiç birimiz adam öldürmekten yana değildik, diye düşünüyordum. SEYFİ ALKAN - THKO'lular gençlik hareketi içinde yetişmiş unsurlardı. Tetiği çekilen daha başka yetişmiş ve örgütlü insanlar. Bizimkiler demokratik mücadeleden geçmişlerdi. Kitle hareketleri içinde yetişenlerin amacı adam öldürmek olmaz. Demokratik yanları olur.

Biz eskiden Antakyalı bir yüzden anlaşılmadık. Bizim amacımız Denizleri, Deveyi kırtarmaktır. Onlar için ise eylem amaçtı. Bizim için ise eylem araçtı.

RECEP SAKIN - Ama ben şimdiki eylemler içinde de bizim gibi düşünenlerin çoğunlukta olduğunu düşünüyordum.

SEYFİ ALKAN - Şimdikiğin arkasında genel olarak saldırganlığı benimsemiş olan güç, Sovyetler Birliği'ni Bu güç yıkılmadıkça şimdiki eylemler ölürmeye devam ederler. Oysa biz tek başımızdaydık.

RECEP SAKIN - Sovyetler Birliği'nin tavrında da bizim zamanımızla şimdiki arasında fark var. Rusya o zaman bu kadar saldırgan değildi. Oysa şimdi saldırgan ve ülke içindeki saldırganlara göz kırpmıyor. Onlar da cesaret buluyorlar.

AYDINLIK - Olaylar yaşanırken devrimin ne zaman olacağını düşünüyorlardınız?

RECEP SAKIN - Devrim çok yakın diye düşünüyorduk. Halk Denizlere sempati gösteriyordu. Ya da biz öyle olduğunuzu düşünüyorduk. Denizlerden çok söz ediliyordu. Herşey kısa zamanda başarılacak gibi geliyordu.

TURKAN SABUNCU - Ben iki senede THKO iktidara gelir diye düşünüyordum demin de söyledim gibi. Halk açısından hiç bir düşünce yoktu. Halktan bir tek, iktidara gelince bize çiçek atacak gibi sözederdik.

AYDINLIK - Eylemlerin gazetelerde, radyolarda yayınlandığına nasıl bir duygu yaşıyordunuz?

TURKAN SABUNCU - Hareketimiz kendi propagandasını yapıyor diyorduk. Çünkü THKO'nun silahlı propagandası diye bir meselesi yoktu.

AYDINLIK - THKO'nun propaganda diye bir amacı yok muydu?

TURKAN SABUNCU - Yoktu. İlk banka soygununda Denizler hemen tespit edildi. Bunu düşünmemiştik. Deniz, soygunu kullandıkları arabayı götürüp ODTÜ'de bırakmıştı. O sıralarda gazetelerde sık sık ondan söz ediliyordu. Öğrenci olaylarında da tanınıyordu. Eşkali iyi biliyordu yani. Banka soygunundan sonra parkalı, postalı, uzun boylu diye tarif edilince örgütün kimden oluştuğu ve Karagahı meydana çıkmıştı. Zaten bu yüzden şehirden uzun süre çıkmadılar.

Ardından Sevim Onursal'ın evinde haciz memurlarını bağlama olayı oldu. Deniz hayranlık oluştu. Bunlar bizi çok etkiledi. Propagandamız doğruya çıkıyordu. Ama bu bizim istemediğimiz, planlamadığımız bir şeydi. Kapıldık bu propagandaya ve şehride kaldık. Hüseyin gitsek daha iyi olur diyorduk, fakat demek ki o da kapılmış, çünkü kesin tavır koymadı. Tam anlamıyla dolduruluş geldi. Bir sürü insan bize katılmaya kalktı.

RECEP SAKIN - Onları almadık, çünkü adam toplamak gibi bir amacımız da yoktu.

AYDINLIK - Peki, nasıl bir ordu bu adam toplamıyor?

RECEP SAKIN - Bize şehirlili ordu değil, kır ordusu lazımdı. Kırdaki kim geliyorsa alırdık.

AYDINLIK - Kaç kişi oldunuz?

RECEP SAKIN - 22 kişi. Sonra durduk. Başlayacak durum yoktu. Hüseyin yakalanmıştı. Kafamızda düşünce yok. Herşeyi Hüseyin yapacaktı. Nasıl yapılabilecekti, ne olacaktı, o biliyordu. O yakalanınca almadık başkalarını.

DEVAM EDECEK

Devam edecek

1952'lerin klasik aşk filmlerinden bir örnek: Pat ve Mike

Yönetmen: George Cukor
Oyuncular: Spencer Tracy, Katherine Hepburn, Charles Bronson
Yapım Yılı: 1952

Bir profesyonel kadın sporcu ile menajeri arasında başlayan duygusal ilişkiyi spor gösterileri süsüyor. Arada bir de genç kadının başarısız engellenen nişanlı oluncu konu konduğından ortaya çıkıyor. 1952'lerin klasik aşk filmlerinden bir örnek yalnızca.

açıkça DOĞAN YURDAKUL

Dağ ve bağ

İrmak kenarındaki büyük binanın ikinci katında bir odamız. Teşkilatın en üst düzeyindeki yöneticileri yarımay biçiminde oturmuşlar. Yarımam açık ağzındaki tek iskemlede başka bir üst düzey yönetici oturuyor. Sahne, bir sorgulama sahnesine benziyor.

Yarımay sekinde oturanlardan sadece "Baba" konuşmakta. Ötekileri söze katılmıyor. "Baba", kara gözüklerin ardından, tek kişilik yerdeki yöneticiye şimşekler yağdırıyor:

- Teşkilat disiplini neden çiğnedin? Bize sormadan nasıl yazı yazarsın? Kimlerle biriktensin? Ötekiler ben öldükten sonra yarımay göz dikmiş, sen ölmeden diktin. Dağdan gelen bağdaki ni kovmak istiyor. Çabuk savunmanı yap.

Sorguya çekilen yönetici önceden yazmış olduğu savunmasını cebinden çıkarıp okumaya başlıyor. Öteki yöneticileri komploculukla, teşkilat "çiftlik" gibi idare etmekle suçluyor, bağlı bulunduğu bölümün yazıların burdaki kişiler tarafından kontrol edilemeyeceğini savunarak disiplin suçunu işlediğini savunuyor. Her cümlesine göre gözükler tarafından kontrol edilemeyeceğini savunarak disiplin suçunu işlediğini savunuyor. Her cümlesine göre gözükü şef tarafından bağırıp çağırarak kesiliyor.

Savunması bitince "Çık dışarı, sana karar bildiririz" diyorlar. Bir saat sonra tekrar içeri çağırılıyor. Karar: Sorguya çekilen kişinin teşkilat yöneticiliğinden atılması.

Yanılmayın.

Çerçək hayatın alınmış olan bu toplantı, Mafia'nın, CIA'nın, KGB'nin veya Kontraerilla yöneticileri arasında yapılan bir toplantı değil.

Sahte TKP'nin Merkez Komitesi düzeyinde yapılan bir toplantı.

Sorguya çekilen, Merkez Komitesi üyelerinden Veli Dursun.

Sorguya çekilenler: İsmail Bilen şefliğinde Politbüro üyeleri.

Yer: Doğu Berlin'de Spree Irmağı kenarındaki "Komukar Evi" adlı yerdeki büyük binanın ikinci katında bulunan TKP'nin 'Merkez Karagahı'.

TKP'nin İngiltere fraksiyonunun yaygın organı olan İşçinin Ses'i'nde açıklanan Veli Dursun'un açık mektubu ve savunması, geçen hafta gazetemizde yayımlandı.

TKP'lilerin gerçek Adını Nihat Akşeymen olduğunu belirttiği Veli Dursun Londra'da oturur. TKP'nin Merkez Komitesi üyesi olmakla birlikte, İngiltere fraksiyonunun da önde gelen şefidir. Bir gün telefonla "Yarın öğleden sonra burada ol" talimatını alarak Doğu Berlin'e çağırılır. Spree kıyısında Doğu Berlin TKP'sinin merkezinde önce İ. Bilen tarafından sorguya çekilir. Sorguda bir de "tutanaççı" vardır ve her söyleneni yazmaktadır. Daha sonra İ. Bilen şefliğindeki Politbüro üyelerinin önüne çıkarılır. Sonuç olarak Doğu Berlin'deki karlar Merkez Komitesi üyeliğinden kovulur.

Veli Dursun'un yazdığı, sahtekarca TKP adını kullanan bu casusluk şebekesinin işyüzünü bütün çıplaklığıyla ortaya koymaktadır.

Şefleri Rusya tarafından atamaya işbaşına getirilen, çok sayıda kanat ve hizipçikten oluşan, farklı fikir savunulan Mafia yöneticileri sorguya çekilip cezalandırıldı, herkesin birbirini arkaından vurma planları yaptığı Britüslerden oluşma, tam bir azınlık, oligarşik yönetişim sahip (Dev-Yölcular duymasın) bir ajanlar teşkilatı.

En önemli özelliği ise, beyinin ve her türlü "beyinsel kavgasının" Türkiye dışına olması. Ne diyorsun Laz İsmail, Veli Dursun'a?

- Dağdan gelen bağdaki ni kovmak istiyor.

Veli Dursun'un geldiği yer Londra. Laz İsmail'in oturma yeri ise Doğu Berlin.

Yani bu Türkiye dışındaki teşkilatın şefi-ne göre dağ İngiltere, bağ Doğu Almanya!

HABER YÜRÜMÜ MAGAZİN

- 17.00 BÖLGESEL HABERLER
- 17.05 AKŞAMA DOĞRU
- 18.00 SINAVA DOĞRU
- 18.45 HABERLER
- 18.50 STUDIO 1
- 19.50 UYKUDAN ÖNCE
- 20.00 HABERLER
- 20.40 ANADOLU'DA ESKİ TÜRK BAŞKENTLERİ
- 21.20 TÜRK SANAT MÜZİĞİ
- 21.40 TV'DE SINEMA
- 23.10 HABERLER